V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE
(Impresso come manoscritto)

Martie-Apr.1957 VII,2 R O M A
Nr 62 Via C.Morin, 6

PE CORTINA DE FIER

Dacă refugiaţii noştri ar avea prilejul să trăiască experienţa-mi dintr'o Duminică'n amurg,pe la jumătatea lui Martie,când m'am putut opri,la Pamhagen,pe blestemata"cortină",ba am făcut şi câţiva paşi pe pământul apăsat de binefacerile aduse de creerul bolnav al ovreiului Marx,- desigur că începutul de sgură de pe suflete şi conştiinţe ar dispare,lăsând loc elanului şi hotărîrii din prima zi după ce-am plecat de-acasă spre a purta în lumea liberă vrerile libere ale Românilor.

Simpla privire a"instituţiilor" de hotar dă impresia fidelă a abisului dintre două lumi,aşa de profetic intuit de Corneliu Codreanu: de o parte,pe sol austriac,o casă civilizată,cu grăniceri amabili ce ne-au primit prieteneşte,dând cu lux de amănunte tot felul de lămuriri asupra sfâşietorului de trist exod al robilor din Ungaria spre lumea unor libertăţi ajunse de basm în şoaptele trudiţilor din raiul Kaganovicilor; dincolo,un turn înalt de pază,sistem Buchenwald,sub care se strângeau unii în alţii,de frig şi bura ce cădea,patrulele maghiare,umbre de oameni flămânzi şi sdrenţăroşi,cu ochii holbaţi la noi şi mâna pe trăgaci. Sgomot de viaţă,lumini sărbătoreşti în satele electrificate dindărătul nostru; întunericul de dincolo abia era tăiat,sporadic,de lumina poliţistă a unor reflectoare ce-şi căutau,pe miriştea tăcută,nefericitele victime. Niciun svon n'ajungea de-acolo,oricât ne încordam atenţia,eu şi însoţitorii mei(doi români şi doi austrieci); şi totuş plutea în aer ceva misterios,care oprea parcă respiraţia. Aveai impresia că după fiecare din rarii copaci de pe întinderea din faţă,lăsaţi cu zile anume parcă,sta cineva la pândă. Privirea căta visătoare cât mai încolo,dorul ne purta munciteie gânduri peste vârfurile lor,dincolo de mica Ungarie,spre Ţara care,sângerând din mii de răni,priveşte poate cu resemnată îngăduinţă eforturile noastre de pitici în vălmăşagul uriaşelor forţe deslănţuite,pe care nimeni nu le mai poate stăpâni.

Ci izbăvirea,precum definitiv încredinţează experienţa Ungurilor,nu mai e de aşteptat de-afară. Poate a fost un bine acea experienţă: oricât de crude,sunt de preferat lucrurile clare. Şi clar a fost tuturor robilor satanei din Cremlin că scăparea,dacă e să fie,va fi numai prin ei înşişi. Dar crunta experienţă şi propriul efort al descătuşării garantează,cu soliditatea operei,şi trăinicia ei. Suntem în drept să aşteptăm,după iarna sovietică,o primăvară sufletească de proporţii ne mai întâlnite în Istorie; ea va fi şi răzbunarea noastră faţă de un Occident,a cărui decadenţă e admirabil marcată de preferinţa recent arătată,în antiteza Ungaria-Suez,petrolului afacerist faţă de sângele fraţilor din robie.

Pamhagen.. De-ar sta zarafii Occidentului o clipă pe hotarul tău,cu ambele urechi pe ambele versante ale şanţului,poate ar auzi cu totul altceva decât se vede la suprafaţă,unde se contrastează larma de dincoace cu liniştea de-acolo: în adâncuri se conturează tot mai mult,pe partea răsăriteană,valul de idealism creştin,măturând,în ridicarea lui spre cer,ceata de nemernici ce-au socotit că pot înăbuşi natura; dincoace,pe malul apusean,linişte desăvârşită de-astă dată: lipsa oricărui idealism probează uscăciunea sufletească - care stă bine orizontal(când nu duce în jos)...

Am plecat de pe"cortină" cu sufletele grele. Dacă cea mai utilă floare sădită de Dumnezeu în sufletele noastre: speranţa,unită acum şi cu gândirea cea mai logică,ne-ar da încredere în viitor,- nu mai puţin tristeţea clipei,stând pe pragul celor două lumi,e copleşitoare. Şi,mai mult decât tristeţea,copleşitoare e incertitudinea: soarta lumii nu-i în mâinile noastre,ca indivizi,dar o răspundere avem fiecare cât priveşte activitatea personală în direcţia râvnită: fost-am noi la înălţimea aşteptărilor puse de Neam în noi? Iată întrebarea - de care,chiar de-am vrea să ne ferim,nu vom putea scăpa: de nu ne-o pune conştiinţa noastră,ne-o vor pune mâine foştii robi,fraţii noştri din Ţară: şi,pentru acest"trecut",de astăzi,câţi vom putea da alt răspuns decât răspunsul lui Cain?

Petre Vălimăreanu

Vasile LUCACIU, liberat după mai multe luni de închisoare la Seghedin, Satu Mare, Budapesta, scrie îndată lui Gh.Pop de Băsești, referindu-se la procesul Memorandului: "Scumpe Bade, numai două luni ne mai despart de desbaterea ce va avea loc la Cluj. Acest proces al nostru va trebui să aibă un răsunet istoric. Il aștept cu nerăbdare și sunt convins că vom putea arăta din nou tiranilor demnitatea noastră de a sta neclintiți față de orice tentativă sau uneltire a lor. In ce mă privește pe mine, eu m'am obișnuit cu pușcăria. Și am credința nestrămutată că ne vom răsbuna, iar răsbunarea noastră va fi groasnică pentru ei. Eu le-am spus la Satu Mare la proces, că voi ajunge să fiu ales deputat de Satu Mare în parlamentul din București. S'au cutremurat, simțind că spun un adevăr profetic, pe care îl vrea Istoria.. destinul firesc. E chestie numai de timp și vom învinge. Te rog, dragă Bade, ai curaj - și insuflă-le și celorlalți curaj. Am scris și lui Rațiu la Sibiu, el mă întrece în însuflețire. Cu un astfel de conducător înțelept, vom putea fi condamnați, dar nu învinși."-

2 Martie 1894

IN SATU'N CARE M'AM NASCUT

In satu'n care m'am născut
Și primii ani i-am petrecut
Acolo-i toată viața mea
Și inima și dragostea
In satu'n care m'am născut.

Dar satu'n care m'am născut
Acum de jale-i străbătut
Nu se aud privighetori
Nu sunt nici cântece, nici hori
In satu'n care m'am născut.

Acolo-i frig și toamnă rece
Și plouă, plouă tot mereu
Sunt lacrimi care n'or să sece
Cât va fi toamnă'n satul meu.

Dar va veni o primăvară
Cum a venit și în trecut
Și-am să mă'ntorc acolo iară
In satu'n care m'am născut.

&&. La casa de bilete a Teatrului Stalin din București vine un colonel rus: Davai biglet! I se dă. După un minut, iar: Davai biglet! Când vine și a treia oară, casierița îi spune: Dacă ați venit cu întreaga familie, de ce nu luați toate biletele odată?.. - La ușă stă un nebun; dacă mai rupe la mine biglet, eu împușc la el!..

&&. Un regățean întreabă pe un ardelean: Ia spune matale, câte ouă poți mânca pe stomacul gol? Apăi cinci - zice acesta. Te-ai pârlit, zise munteanul, fiindcă, dacă mănânci unul, celelalte nu mai sunt pe stomacul gol. Asta-i tare faină - zise ardeleanul; o să-i păcălesc și eu pe-ai mei.

Ajuns la Brașov, ardeleanul întreabă pe frate-său: No, că zi tu mă Toadere, câte oauă poți să mânci pă foalele goale? -Apăi.. eu gîndesc că patru. -Ptiu, bătu-te-ar Maica Precista! Dacă zâceai cinci, aveam să-ți spun un viț tare fain! (Mânzatu)

&&. Un țigan, lihnit de foame, și-a pus în gând să mai bage burta'n draci odată, că n'o fi foc. A ales pe boer, care-i era naș. Și-a zis: Mă duc în timpul prânzului, îl găsesc la masă, și-am să zic: Bună masă, cucoane! El are să răspundă: Poftim la ea, țigane! Și-așa, am să mănânc să omor purecele pe burtă.

Zis și făcut. Mergând pe cale, a dat drumul și la curea, ca să nu facă gestul ăsta în fața oamenilor, la masă. Ajunge țiganul și intră cu hărmălaia de câini după el până'n cerdac. Până aci, o ghicise: erau tocmai la masă.

- Bună masă cucoane!

- Ieși afară țigane!- S'a întors buimac; în curte se oprește o clipă, pune degetul la frunte, gândește o leacă și rostește ca pentru sinesi: Ei comedia dracului, se potrivi și-așa mă. La loc zâmboc, că n'ai avut noroc! zise el strângând cureaua ce umbla să cadă de pe el...

&&. Un domn, apucat de noapte într'un sat, caută gazdă la un țăran. Acesta-i spune: Boerule, dacă vrei, cu copilu'n cameră - sau în pătul în fân. Omul preferă fânul. Dimineața, când merge la fântână să se spele, vede o fată de toată frumusețea - și o întreabă: Cine ești dumneata? - Eu sunt copilu'. Da'dumneata? -Eu?! dobitocul!..

&&. Divorțat de ~~balabustă~~ (birandă) țiganul, înduioșat, îi face "urări" în fața Tribunalului poporului: Să dea Dumnezeu, fa, 30 de ani să trăești în R.P.R., să mănânci la cantină, să te îmbrace economatul și să te plimbe sindicatul...

&&. Mareșalul Jukov a spus că "partea sănătoasă" a populației maghiare s'a opus "acțiunii criminale a fasciștilor": "partea sănătoasă" a poporului maghiar ar fi, în acest caz... soldații ruși!

- Scriu ziarele că Rușii au dezarmat trupele române. Dar nu cumva de frica vreunei răsmirițe, ci numai ca să-și arate încă odată pacifismul...

C R I S T O S   A   I N V I A T !

* SĂRBĂTORI VEȘTEJITE

Rândurile ce urmează nu's"ieremiade",adică nu's tânguiri ocazionale, nici cuvinte zadarnice,ci oglindesc neplăcute adevăruri din viața noastră de azi.Vin și trec sărbătorile împărătești,cu datinile ce le împodobesc. Dar de câțiva ani încoace,și mai mult acum,aceste zile nu's așteptate nicăieri cu nerăbdarea și cu bucuria de altă dată.Un val de cumplite sdruncinări felurite tulbură întreaga omenire,- pe care numai înțelepciunea omenească nu-l poate stăvili. In zilele noastre -nu în istoria trecutului- se petrec între popoarele socotite mai civilizate neorânduieli,și batjocure,și crime uluitoare,ce arată că oamenii devin mai mult animale rafinate decât ființe cugetătoare.Se nesocotesc nu numai legile omenești,menite a păstra între popoare liniștea trebuitoare,ci și cele dumnezeiești; iar între cele mai vinovate sunt -durere- chiar popoarele pretinse creștine,deși au la îndemână cele mai bune rânduieli în stare a păstra liniștea și buna înțelegere între oameni,fructe ale religiei lor creștine.

Azi degeaba se repetă credincioșilor cuvintele evanghelice,aducătoare în fiecare an de speranțe și bucurie liniștitoare în sufletele lor: "Slavă în Cer lui Dumnezeu,pe pământ pace și între oameni bună învoire"!.. Oamenii zilelor noastre nu dau cuvenita slăvire lui Dumnezeu din Ceruri; pe pământ nu este pace;între oameni nu este bună învoire,ci războaie!.. Azi nu se face nimic pentru îndeplinirea acestor sfinte cântări,din potrivă niciodată n'au fost mai puțin simțite ca acum.Frământările sălbatice ce se desfășoară azi între popoare denotă o epocală zăpăceală fiind lipsite de cârmuitori înțelepți,iar ceea ce se numea ieri civilizație,e un declin și o întoarcere nesocotită spre păgânizare.Intregei culturi moderne îi lipsește sarea Creștinismului,care zadarnic ne strigă: Inapoi la Hristos!..

De vreun secol,lumea cărturarilor -a orașelor- din popoarele"civilizate",depărtându-se de învățăturile Creștinismului înaintează trufașă,dar în negură,spre rezultatele politice și sociale ce vedem; spre isprăvi ca ale unor oameni curat fără Dumnezeu,deci fără cârmă sufletească sănătoasă.Așa numiții"atei",nu-și dau seama că acest cuvant nu exprimă nici logic nici științific un adevăr,ci o absurditate și o cumplită lipsă intelectuală a lor.Aceștia cu atâtea feluri de"mânjiți cu carte" și cei care îi urmează, neavând religie,nu pot avea sărbători religioase,nici nu cunosc foloasele lor sufletești.Și cum urmările haotice ale lenei intelectuale a acestora se răspândesc lesne și prin alte strate sociale,nu e de mirare dacă frumusețea sărbătorilor creștinești slăbește și în poporul credincios.La aceștia și la creștinii de prin sate,obiceiurile creștinești ce împodobeau sărbătorile mari,se veștejesc,rămânând simple maimuțării; datoriile creștinești sunt uitate; casele,lipsite de icoane; și toată viețuirea lor apăsată de sărăcie, de griji materiale,de pustiirile răsboaielor,continuate mereu din înstrăinarea de Dumnezeu a cârmuitorilor de popoare,și din nesocotirea de toți a legilor sfinte creștinești.

De aceea se aude pretutindeni întrebarea: Incotro merge azi omenirea?.. In fața unor asemenea povârniri prăpăstioase,pricinuite de depărtarea de legile creștine,alții mai adaogă: Ce fac înaltele instituții culturale din țările civilizate,spre a le opri?.. Ce face îndeosebi clerul creștin?.. Să fie oare adevărat că acesta din apostolat a trecut în funcționarism,iar în ortodoxie în parazitism?.. Omenirea merge spre prăpăstii!.. De ce nu colaborează laolaltă frățește clerul tuturor fracțiunilor de azi ale creștinismului,să-i îndrepte drumul greșit al vieții,de azi și de totdeauna,numai spre liman?.. Intre progresele cercetărilor științifice de azi,unele povârnite spre sălbăticire,și între cârma morală cumpănitoare,necesară vieții omenești,dată de această superioară religie,se sapă o prăpastie de trufia minții"învățaților" și de instinctele omenești neînfrânate.O Biserică creștină reunificată ar ajuta mult reînviorarea minții și a sufletului omenirii de azi,printr'un cler nu numai conservator,ci și apostol permanent viu și rodnic.

Dar depărtându-se de Dumnezeu,creștinii mai pierd,în aceste zile mari și sfinte,și frumusețea nevinovată și duioasă a sărbătorilor copilăriei lor, precum adulții pe cea a datinilor odihnitoare sufletește,plină de amintiri ce-i reunea în fiecare an de străbunii lor.Trecând cu toții prin asemenea eclipsă intelectuală,de aceea și sărbătorile noastre religioase ne sunt acum,atât nouă celor din pribegie,cât și celor de acasă,atât de veștejite!..

Mitropolit VISARION PUIU

x/x. D-l prof.Găzdaru afirmă în"CUGET ROMANESC"(anul 5,p.80) că"ceeace îi mai ține pe mulți dintre noi încă legați prin raporturi de supunere față de biserica conducătoare ortodoxă este numai speranța ce ne-am pus-o în Trifa".- Pentru d-l Găzdaru,noi dela"Vatra" avem mai mult decât respect: avem dragoste! Dar zău că nu'nțelegem cum speranța ortodoxiei românești a rămas toată într'un episcop care.. nici nu prea e episcop: să fie ortodoxia noastră chiar pe dric?...

&&. Acțiunile lui Sima sunt mereu în creștere: astfel, după "Bire" și "Glasul patriei", iată că și d-l Seicaru, amicul lui Gheorghiade-Stelescu, prin revista "Carpații" pe care o inspiră îl recunoaște de șef al Mișcării Legionare (n'ar mai rămâne decât să-l recunoască și.. legionarii înșiși). Asta ne aduce în minte povestea cu țiganul care voia să se'nsoare cu fata primarului: Treaba e ca și făcută -se lăuda el la alt țigan; eu cu tata m'am și înțeles, mai rămâne să ne înțelegem cu fata și cu tatâ-sâu...

In adevăr, reproducând niște fotografii dela Majadahonda, în care e și Iliuță, revista editată de d-l Traian Popescu îl indică pe acesta, negru pe alb, ca "comandant al Mișcării Legionare". Pe Traian Popescu, noua nădejde a lui Sima, nu-l cunoaștem; d-l Virgil Mihăilescu, directorul vestitei Biblioteci dela Freiburg, cată să ne înlesnească această cunoștință prin următoarea "Comunicare" ce ne-a trimis, recent, spre publicare:

"Cu ocazia Sâptâmânii Românesti din Freiburg a apărut, la Madrid, o serie de trei vignete (în 100.000 exemplare), purtând pe lângă textul de protest către UNESCO și o stampila specială cu următoarea mențiune: "Șapte ani de existență Biblioteca Română, 30 Mai 1956". Luând cunoștință de acest fapt, conducerea Bibliotecii Române a cerut d-lui Traian Popescu, editorul acestor vignete, blocarea și depunerea celor 100.000 de serii la arhiva bibliotecii. Intrucât d-l Traian Popescu n'a îndeplinit această cerință, conducerea bibliotecii se vede obligată să aducă la cunoștința tuturor hotărîrea luată în acest caz de către Adunarea Generală a Bibliotecii Române:

1. Conducerea Bibliotecii Române nu are nici un amestec în această inițiativă a d-lui Traian Popescu; 2. Conducerea Bibliotecii Române a fost pusă în fața unui fapt împlinit deoarece aceste vignete au fost tipărite fără asentimentul prealabil al Comitetului de direcție; 3. Intrucât d-l Traian Popescu nu și-a respectat angajamentul luat de a depune vignetele la arhiva bibliotecii, și, după cum a recunoscut, a comercializat pentru interese proprii o parte din aceste vignete, Adunarea Generală a Bibliotecii Române a hotărît să ia măsurile cuvenite pentru apărarea intereselor bibliotecii, prejudiciate moralmente și materialmente de acest act arbitrar făcut în numele instituției noastre. 4. Conducerea Bibliotecii Române își exprimă părerea de rău că este nevoită să aducă la cunoștința publicului această neregulă, dar n'a recurs la aceasta decât atunci când s'a convins că toate încercările făcute pe lângă autorul vignetelor de a-și repara greșala, s'au dovedit zadarnice. 2. Biblioteca Română nu înțelege ca sub diferite pretexte să fie implicată în operații comerciale sau de altă natură, care nu sunt compatibile cu linia ei morală și țelurile propuse".-

In aceeași publicație -inspirată de inspiratorul Insulei Șerpilor ca loc de exterminare a legionarilor, și cu acelaș interes, și înțeles, se reproduce o frază din discursul la Majadahonda al vicesecretarului Falangei, care se adresează lui Sima cu "camarade comandant al Mișcării Legionare"!

Cum nu putem crede că Falanga ar avea, față de noi, veleitățile de pe vremuri ale sultanilor făcători de Domni, căutând să ne impună șefi cu anasâna,- rămâne convingerea că d-l Diego Salas Pombo nu cunoaște situația, fiind indus în eroare de vreunal din smecheriile lui Iliuță; altfel, neputând concepe pentru Falanga sa, cu năzuințele-i morale, într'o Spanie ultra catolică, un șef din tagma concubinilor, s'ar fi ferit să facă acest afront unei Mișcări surori. Vina, după noi, e toată numai a Consiliului Conducător: care, în doi ani de "activitate" n'a fost în stare să informeze nici pe prietenii Mișcării de rosturile ei - nici măcar în Spania, unde se află chiar unul dintre membrii lui!..

&&. Constată "Vocea libertății" că, flacăra olimpică, e veșnică: "N'au stins-o oceanele de lacrimi ale omenirii îndurerate. N'a stins-o marea de sudoare ce-a curs pe-atatea frunți greu îngândurate de grija zilei de maine. Și nici sângele ce-a curs sub săbii n'a stins-o": ba nici chiar genocidul din Macedonia!..

&&. Evreul Eugen Relgis, "refugiat" la Montevideo, a împlinit 60 de ani. Comentând cald "evenimentul", d-l I.G.Dimitriu (profesor-doctor și patriot legionar), care-l "cunoaște și iubește" pe Relgis, îi trimite, prin "Insir'te mărgărite" (nr 20), "o strângere de mână prietenească", cu urarea "cât mai repede în țara scumpă"!.. Nu știm dacă, în fața camarazilor din Tară, și a zecilor de mii de Români torturați și despuiați de comisarii evrei, directorul zisei foi va avea curajul să se mândrească, când o veni vremea, cu zisa urare; cert este însă că d-l Relgis nu se va grăbi s'o ia în serios: exodul precipitat din "țara scumpă", în momentul liberării, al coreligionarilor d-sale, mai informați ca d-l Dimitriu asupra localei stări de spirit, îi va da desigur sfaturi mai practice decât îndomnul din "Inșir'te mărgărite"...

&&. "Față de 1938 -ne informează "Glasul" minciunii- se fabrică în țară de trei ori mai multe țesături, se produc de cinci ori mai multe preparate și conserve de carne, de trei ori mai multe uleiuri, de aproape două ori mai mult zahăr și grăsimi".- Și -pentru ca statistica să fie completă!- se trăește de zece ori mai prost...

DURERI IN VERSURI

D-l Virgil D.Vasiliu,refugiat nu de mult în Franţa,ne trimite,pentru publicat,"câteva poeme din anii tuturor încercărilor pe care ni le-a rezervat tehnica consumată a exterminării prin temniţă şi lagăr.. Condiţiile neobişnuite în care au fost create, -fără hârtie şi creion,numai pe materia lunecoasă a memoriei(ceeace dealtfel le-a şi salvat,căci ştiinţa percheziţiilor n'a putut scotoci,încă,mintea omenească)-, fac ca ele să aibă o semnificaţie de mărturie autentică".- Iată-le:

BANDIŢII(Valea Neagră, Sept.1953)

Se despica pământul,
Răsufletul încremenea,
Canalul îşi zgârcea avântul
De-ar fi tânjit vreo macara.

Mai repede,Canalul piere
Dintr'o minută de răgaz
Iar noaptea şi mai cu putere
Înfigem sapa în pârleaz.

Că ţara'ntreagă stă în loc
De-un cui lipsit de la Canal
Nici un pălmaş cu pieptu'n foc
Să nu codească în spital.

Nămeţi,puhoaie,vijelie
Să le stâlcim cu târnăcoape,
Canalul nu mai vrea să ştie
De anotimpuri şi potoape.

Când,fără veste,-un semn năpraznic
Înţepeneşte iarmarocul:
Un cneaz câinos trăsnit în praznic
I-a răsturnat din vreme scocul.

Sau poate'mpuţina hambarul
Atâta turmă pusă'n jug
Şi s'a gândit mai bine ţarul
Să-şi umfle birul cu un ţug.

Bandiţii nu mai ştiu de goarnă
Că'n locu-i zdrăngăne a toacă
O tinichea,şi-abia se'ntoarnă
Când abureşte terciu'n troacă.

Pe ici,pe colo o corvoadă,
Cât să ne desmorţească vâna,
Dar fără grabă şi iscoadă
Mutăm din loc în loc ţărâna.

Aşa'ntr'o zi se prinde'n gloabă
Un pui de paznic,furişat
Prin porţi cu ghimpii în podoabă
Şi-şi lasă părul mângâiat,

De mâini cu tremur bun de tată
Că piciul îl măsoar'-uimit;
Cătându-şi graiul,dintr'odată
Îl cheamă'n joc: "Nene bandit".

CAZUL UNIC(Galeş,Martie 1953)

Cine mai ştie pe unde-a trecut?
Gandul cui mai scurmă pe la'nceput?
Galeş,Jilava,Văi negre,Aiud
Şi-un beci într'un târg la nord,la sud.

Zeamă de ştir,aşternut de ciment,
Beznă,duhoare,miliţian vigilent;
Şi deprinsul lor e prea mult confort,
Că ne pritocesc din lagăr în fort.

Nici celula nu e loc nimerit:
Timp de sfat şi mai ales de gândit.
Ţarcul ne stoarce dar prea ne'mbuibăm
Cu lumină,aer,până crăpăm.

Nimeni nu'ntreabă de ce te-au închis:
Toţi pe-un viscol,numai un alt zapis,
Crimă de război,uneltire,drum
Prin hotar sau gând rău slugii,oricum.

Platon n'a organizat uneltiri?
Câţi n'au ignit cu becu'n priviri
Că nu spun ce ascunziş şi-a ales?
Goethe nu-i şi el fugar din SS,

Care-i gata s'asvârle cu-un faust-patron
Lagăru'n aer,c'aşa a dat zvon
Belferul ce-a strâns în jurul lui ţânci
Să-i încânte cu Faust,-fulger pe stânci.

Trânta,palma de-acum treizeci de ani
Când umblai în fustă,fac huligani.
Iar la Griviţa de n'ai fost grevist,
Duşmănit-ai poporul progresist.

Nelăsându-ţi pielea la ciolovec,
Dovedeşti că tâlharii nu te'ntrec;
Schilodit chiar,fugărind neamţu'n munţi,
E că ţi-ai ochit de-atunci căi şi punţi.

Iată de ce,prins spre unguri ori sârbi,
Ştim c'ai dat gârbaci aceleiaşi scârbi;
Chiar de te-au strâns de la cehi sau bulgari,
Pricepeam de ce haită te desbari.

Dar cu ultima dubă ne sosi
Un gângav speriat,cu ochi pământii,
Vesel la hârdău,altcum strâmb de chin:
Vruse să fugă'n ţara lui Stalin.

ALAI DE INMORMANTARE(Galeş,August 1953)

Mânaţi cu zor în poartă,ostateci betegi
Ori schilodiţi de piatră,ce'n cârji mai ţin întregi
Sau îngropaţi sub dâmburi,- plămânii'n ei fierbinţi,
Par chipuri coborîte din zugrăveli de sfinţi.
Spre bolniţa cu gratii aşteaptă-un car să-i poarte
Sub pază grea de flinte,când sunt păziţi de moarte;
Aduşi ca de vârtejuri când soarele se'ngână,
La asfinţit zac încă nevolnici pe ţărână.
Ca din senin porneşte zănatec vânt de zarvă,
Se nărue pământul sub lâncezita larvă,
Toţi temnicerii strigă,borborosesc zapise,
Sudalma'ncheagă ceata şi porţile's deschise.
Dar când s'atingă carul,învârtoşaţi de spaimă,
Se'ntorc în loc schilozii,n'aud ocări cu"hai-mă":
Un frate de osândă,prin blăni negeluite
Tot despuiat în ladă,le-aruncă'nţepenite

Priviri,încât nici unul nu vrea să urce'n carul
Cernit,şi-o iau în urmă-i gontag,înspre hotarul
Cu leguri fără cruce,alcătuind în zare
Un nechemat,fantastic alai de'nmormantare.

FLORI DE CÂMP

Abia după 3 ani aflăm de încă o crimă comisă de cei fără Dumnezeu. E vorba de avocatul Dumitru APOSTOL, fruntaş, în Argeş, al Mişcării Legionare. După 5 ani de ascunziş la stânile cunoscuţilor şi pe unde mai putea, împărtăşind aceeaşi viaţă cu fiarele, care se dovedeau mai bune decât oamenii, coboară într'o seară din munte la casa-i părintească. Dorul de sărmana-i mamă, care-şi sacrificase tinereţea pentru singuru-i copil, îl face să'nfrunte primejdia. N'a apucat să-şi vadă însă decât prispa, unde mama-l aşteptase în atâtea nopţi: un glonţ l-a doborît în faţa porţii. Călăiii n'au permis bătrânei nici aşa să-l mai vadă.

Fecior de ţăran, născut la munte, nea Mitu avea un suflet cald şi curat. Când cineva voia un sfat, o vorbă bună, o încurajare, la el da fuga. In faţa casei din Curtea de Argeş, unde sta, căruţele de ţară ale lumii necăjite, căreea-i susţinea gratis procesele, nu-şi găseau loc. Bun cum era, sigur că şi-a iertat chiar călăii. E mult prea dureros gândul că, întorcându-ne cândva şi vrând să stăm de vorbă cu cei dragi, va trebui să-i chemăm printre crucile - care, între timp, atât s'au înmulţit!..

* Prin Februarie 1939 am fost trimisă de Comandantul-ajutor Dumitru Apostol la Bucureşti, unde-am tras, ca totdeauna, la nea Ionică Manolescu, tatăl unei bune prietene. In casă, o atmosferă ciudată: la ora prânzului, cobora de la etaj o tânără, prezentată ca"meditatoare" a fetei gazdei; dacă în timpul mesei suna cineva, bucătarul ridica discret tacâmul iar ea urca în cameră. Mi-au spus că nu vrea să vadă pe nimeni, c'a avut prea mari decepţii dela oameni; suferea însă că nu putea ieşi cu noi, când primele zile călduroase ale primăverii îmbiau la plimbare. Vorbea mult de Legiune, căta să mă facă să mă obişnuesc cu plecarea dintre noi a Căpitanului: certitudinea aceasta i-o dase, cum aveam să aflu mai târziu, Miti Dumitrescu, de ea anume trimis în străinătate să vadă dacă trăeşte Căpitanul. Şedeam în jurul focului şi, asemănător lui Banea, ne povestea de Căpitan şi Gardă. Impresionantă descrierea chinurilor prin care, zicea, trecuse sora ei, legionară: mai grozav ca toate, introducerea câtorva litri de apă în stomac, până nu mai era posibilă respirarea: "dar, dela sora mea, nimic niciodată n'au putut scoate criminalii"! Mă ruga să-i cânt cântece legionare - mai ales seara, când tricotam la flanele până târziu. Noaptea, uneori, veneau băeţi pe la ea: unul zicea că-i e logodnic, altul a avut să-i transmită ceva de-acasă.. Mă uimea însă faptul că ades erau flămânzi - şi tunşi la piele.

Intr'una din zile, vin la noi Mituş Iosifescu şi Ion Muşetescu, să ne invite la un"ceai", organizat de studenţii de la Agronomie. Eu am spus că nu mă duc. Dânsa a stăruit, zicând că-i curioasă să audă câte ceva de pe afară.

- Dar Căpitanul e mort - şi noi să dansăm?..

- Eu, Nicoleta, te rog, du-te - că trebue!- Am rămas încremenită: stăteam de o lună cu comandanta legionară Nicoleta NICOLESCU, pe care o căuta poliţia prin toată ţara! Ştiu că plângând am sărutat-o, neştiind ce fac: toate chinurile şi tot ce povestise de"sora"ei, de ea fuseseră îndurate - iar"băeţii" ce veneau nu erau alţii decât Victor Dragomirescu, Iordache Nicoară.. Acum mi-am explicat şi aspectul ciudat al acestor"vizitatori" nocturni - şi mai ales"mania" lui nea Ionică de a invita pe mama lui Gabriel Marinescu la partide de poker: era cel mai bun mijloc de a fi cu toţi păziţi: se juca jos, iar sus sta Nicoleta... Care, spuneau cei ce-o cunoscuseră înainte, ajunsese acum de nerecunoscut. Era într'un hal grozav de slăbiciune, doar coadele frumoase şi bogate îi mai rămăseseră.

Dela o vreme stăruia să plece, că"prea multă lume vine, şi e riscant". Nimeni n'a mai putut-o ţine, - dar, la scurtă vreme, cu ocazia unei întâlniri cu faimosul Vârfureanu, s'a văzut înconjurată de trei maşini ale Prefecturii de poliţie - şi, de-atunci, nimeni n'a mai văzut-o.

Nea Ionică MANOLESCU, prietenul de totdeauna al legionarilor, a închis şi el ochii mai târziu, aruncat în cea mai cruntă mizerie, la marginea Capitalei, de hoardele contra cărora luptase Nicoleta, cu toată generaţia ei.-

* Hărţuit de eternele urmăriri ale copoilor comunişti ce-l fugăreau ca pe ultimul borfaş, sdruncinat de articolele ce'ncepuseră s'apară prin ziare despre"criminalul de răsboi", acuzat de"guvernul" patriei lui de faptul c'o iubea, Dragoş PROTOPOPESCU, părăsit şi de prietenii terorizaţi, hotărăşte să facă singurul pas ce-i mai sta în putinţă: într'o dimineaţă de primăvară timpurie, îşi taie arterele dela mână şi se prăbuşeşte leşinat în şanţul cu noroi, la marginea Capitalei; după un timp îşi revine şi, aducându-şi aminte de toate cele îndurate, de călăii ce-i cătau urma, c'o voinţă supraomenească îşi înfige ascuţişul briciului în vinele celeilalte mâini. E găsit de copiii din mahala şi internat în spitalul Brâncovenesc.

După o luptă îndelungată cu moartea,trupul,contrar dorinţei lui,îşi revine,şi'n această stare,nesigură încă,primeşte vizita unui"gazetar"jidan, "Govora",- care-i face nişte"propuneri" practice.. A doua zi,şi'n fiecare zi de-acum,vizitele şi insistenţele se repetă cu regularitate şi perseverenţa caracteristică acestui neam de pasăre de pradă.Profesorul nu poate suporta discuţia,cere medicilor -fără niciun rezultat- să interzică vizitele"gazetarului".Se apropie ziua ieşirii din spital: ce-l aşteaptă? Răspunsul ce trebuia să dea îl urmăreşte ca un coşmar.E sfârşitul lui Martie, la prânz va fi eliberat.O linişte misterioasă îl cuprinde.Are'n ochi oboseala aceea ironică,pe care cu timpul o imprimă dârzenia şi suferinţa.Hotărît,calm,iese pe culoar,urcă încet scările interioare.Femeea ce spăla treptele îl urmăreşte curioasă.Incurcat,coboară iarăş.Apoi,la etajul camerei lui se aude un sgomot înfundat şi-un urlet: l-au găsit cu mâna crispată pe contactul electric şi capul sfărâmat în uşa ascensorului: aveau,acum,răspunsul...

* Ştefan MATEESCU,"Fănică" pentru toţi cei ce-l iubeau,a văzut lumina zilei în satul Corbeni,pe minunata vale a Argeşului,- nu departe de Cumpăna,locul de plecare pe Negoiul.După terminarea liceului,la Slatina,neputându-se înscrie la Universitate a intrat la aviaţie - mai întâi la ARPA,unde,dovedind mult curaj,a ajuns repede printre primii noştri piloţi civili. In răsboi a făcut acte de bravură,primind numeroase decoraţii.Deşi veşnic cu"misiuni",în ţară şi'n străinătate,îşi găsea timp şi de munţii lui dragi. Când n'avea timp să vină'n sat,se repezea cu avionul şi ne saluta prin svârlirea vreunei flori albe,ca sufletul lui,cum a rămas până'n ultima clipă.A suferit mult din cauza firii sale deschise.

L-am văzut,ultima oară,în vara anului 1944.Ne aştepta,târziu în noapte,la stâna părinţilor din Lăcşor,la poalele Negoiului.Rătăcisem drumul,şi chiar nu ştiam ce să facem de frica dulăilor dela turme,când ne-a ieşit înainte.La foc,nerăbdătoare,se perpeleau nişte bulzuri de toată frumuseţea iar fiul baciului cânta cu foc din caval.Setea ne-am potolit-o pe loc,cu jintiţă; iar după masă ne-am încins la joc,mai ales"de doi".Brazi întregi au ars în noaptea aceea,saricile singure nu răsbeau frigul.Când voi muri - mi-a spus atunci- numai aici aş vrea să dorm; de va fi să cad cu avionul, numai deasupra munţilor noştri! Soarta a vrut însă ca minunaţii ochi de cicoare să se închidă la blestematul canal al morţii.

In adevăr,când s'a înscăunat regimul de teroare bolşevică,Fănică a fost arestat şi trimis la"canal".Un an şi jumătate a lucrat din greu,în frig,flămând şi biciuit de bestiile roşii,care-l socoteau criminal de răsboi pentru că-şi apărase Ţara de păgâni.Imbolnăvindu-se,a refuzat să mai mănânce.Tovarăşii de suferinţă,cari-l preţuiau mult,au încercat să-l convingă că lipsa de hrană îl va pierde.Chiar intervenţia părinţilor a fost fără rezultat.N'a vrut să mai trăiască într'o ţară îngenunchiată,pe care o iubise cu toată puterea sufletului său! Aşa,unul câte unul,se duc cei buni ai noştri.Elita românească piere sub jugul nemilos al ocupantului.Aceşti eroi însă nu mor.Ei rămân veşnic în inimile noastre,tremurânde de suferinţele Neamului ce ne-a dat viaţă.-

Dorina Gaber

<u>RĂSAI ASUPRA MEA</u> de Mihai Eminescu

Răsai asupra mea,lumină lină
Ca'n visul meu ceresc de-odinioară,
O,Maică Sfântă,pururea Fecioară,
In noaptea gândurilor mele vină.

Speranţa mea Tu n'o lăsa să moară,
Deşi a fost adânc noian de vină;
Privirea Ta,de lacrimi calde plină,
Indurătoare-asupra mea coboară.

Străin de toţi,pierdut în suferinţa
Adâncă a nimicniciei mele,
Eu nu mai cred nimic şi n'am tărie.

Dă-mi tinereţea mea,redă-mi credinţa,
Şi reapari din cerul Tău de stele,
Ca să te-ador acum pe veci,Marie!

&&. "<u>CALENDARUL ORTODOX</u> -de perete- pe anul 1957",cadorisit Românilor de <u>patriarhul sovietic Marina</u>,semnalează atenţiei credincioşilor robiţi din Ţară,între altele,următoarele -foarte ortodoxe şi naţionale- "date istorice": 2 Ian.1924: Moartea lui Lenin; 2 Febr.1943: victoria istorică dela Stalingrad a Armatei Sovietice(<u>asupra trupelor române şi germane</u>); 23 Febr.: Ziua Armatei Sovietice,eliberatoarea ţării noastre; 6 Martie 1945: Forţele populare,conduse de P.C.R.,aduc la carma ţării guvernul democrat dr.Petru Groza; 23 Aug.1944: Ziua eliberării României de sub jugul fascist de către glorioasa Armată Sovietică: 7 Nov.1917: Marea Revoluţie Socialistă din Oct.-

Dintre"fericiri",e citată numai a"făcătorilor de pace"; în adevăr,dacă"pacea" sovietică s'ar strica,<u>şi</u> I.P.S.Justinian ar trebui să se întoarcă iarăş la geambaşlâcul de cai; sau,şi mai rău...

CALENDAR NAȚIONAL

Martie(1866): I.C.Brătianu merge la Sigmaringen să ofere prințului Carol de Hohenzollern coroana Țării.

1 Martie(1600): Mihai Viteazul la Brașov.

1 Martie(1867): Apare revista"Convorbiri literare",organ al"Junimei".

1 Martie(1892): Apare la Fălticeni,sub direcția lui Artur Gorovei,revista"Șezătoarea".Const.Creangă,fiul scriitorului,făcând urări revistei,scrie: "Bre! Ia mai zi ceva pe acolo și de vestita 'Țața Lina',hârtia mea de țigară!"- El pusese în adevăr,în vânzare,niște cărticele cu hârtie de țigară, sub numele de 'Țața Lina': pe ficoare cărticică era portretul unui scriitor de atunci,iar pe foițe versuri sau proză hazlie din respectivul scriitor.

1 Martie(1938): Carol Lupescu,cu asentimentul tuturor partidelor"democrate",introduce Constituția dictatorială.Vișoianu,Crețeanu,Tătărăscu,Ralea, Ghelmegeanu,cântă în strună regelui dement și îmbracă uniforma FRN-ului. Contra dictaturii se bat,cu vigoare,numai.. legionarii: și pierd cele mai bune elemente.

1 Martie(1942): Soc.Culturală"Timocul" din București își alege,în adunare generală,următorul comitet: președinte,dr.Dumitru Nicolau; vice,avocat Anghel Marinescu; secretar,av.Gh.Florescu; casier,A.Andrei; bibliotecar, Petre Florescu; cenzori: dr.Slavi Atanasiu,av.Anghel Păscună și Ion Ionescu. La telegrama omagială trimisă de președinte mareșalului Antonescu,acesta răspunde: "Vă mulțumesc călduros atât Dv,cât și membrilor Societății ce prezidați,pentru sentimentele exprimate - și vă asigur de întreaga mea solicitudine și grijă pentru populația română din Timoc".

3 Martie(1863): Moare Iancu Văcărescu.

3 Martie(1918): "Zemstvul" județului Bălți proclamă Unirea cu România. E începutul: urmează Soroca,Orheiul,Bugeacul,etc.

4 Martie(1923): Se înființează,la Iași,Liga Apărării Naționale Creștine.

4 Martie(1940): Papa primește în audiență pe mitropolitul Alexandru Nicolescu și pe episcopii Hossu și Ferențiu.

8 Martie(1954): Prizonierii refuzați de"guvernele"țărilor lor ca"fasciști",sunt mutați de administrația lagărului Stalingrad,la începutul lui Febr.1954,în lagărele din Urali: la Revna(40 km sud-est de Sverdlovsc),sunt astfel repartizați 450 Români și Unguri.

La 5 Martie,ei se pun în grevă,cerând să fie repatriați,iar între timp să li se plătească munca,să poată primi pachete,scrisori,să fie tratați omenește.Tovarășii de robie austro-germani nu participă la grevă.

După 4 zile de tratative,în care Rușii,uluiți de îndrăsneala prizonierilor,veneau cu promisiuni,iar aceștia cereau fapte,- în dimineața de 8 Martie pătrund în lagăr 60 de soldați,însoțiți de câini flămânzi - și lupta începe,dar după puțin sunt scoși din luptă."Fasciștii"se baricadează acum și mai serios: în adevăr,către prânz sosesc 5 camioane cu 150 soldați înarmați până'n dinți,comandați de"rusul"Weinstein.In disperata luptă ce reîncepe înving natural,după mai multe ore,cei înarmați.Prizonierii sunt călcați în picioare și ținuți pe brânci în zăpadă,pe un ger de 15-20 grade sub zero,până noaptea târziu; mulți au fost duși în alte lagăre.

9 Martie(1907): Răscoala țărănească în Muntenia și Oltenia.

11 Martie(1494): Ștefan cel Mare confirmă,din Suceava,fraților Mihăilă și Gnițul jumătate din satul Cârnești,cumpărat cu 80 zloți tătărești: "Iar hotarul acestei jumătăți de sat de la Cobala,anume Cârneștii,începe de la capătul de jos al heleșteului Cârnului și merge dealungul stâlpilor Rasului până la un stejar însemnat,dela stejar la hlăbnicel,dela hlăbnicel peste câmp la o fântână,apoi drept la deal,apoi peste deal la glodure,dela glodure la partea de jos a heleșteului Cârnului,de unde am început mai întâi".

12 Martie(1470): Ștefan Vodă dăruește răzeșilor Neicu și Cozma Răzan moșii în hotarul Nistrului.

13 Martie(1855): "România literară" publică o scrisoare a lui Costache Negruzzi către directorul Alecsandri: "Iubite,Știi că nu e generos din partea ta să vii să-mi pui astfel cuțitul în gât.Scrie sau mori! la bourse ou la vie! Scrie... E lesne a zice plăcinte... Nu înțelegi tu că noi,ruginilo care scriem ca să fim înțeleși,nu suntem oameni de progres? Astăzi,când e de bun gust a întrebuința un jargon neauzit,cine să ne citească?..".Totuș, trimite câteva din schițele,nuvelele și scrisorile,care vor forma,ulterior, volumele"Păcatele tinerețelor" și"Negru pe alb".

14 Martie(1806): Samuil Micu-Clain,"censor și revisor cărților românești la crăiasca tipografie a Universității la Buda",trimite prietenului Ioan Corneli,viceprefect al Seminarului din Oradea,prospectul la"Dictionarium latino-valachico-germanico-hungaricum,in genere suo novissimum et usui cuiuslibet accomodatum",operă neterminată și publicată abia în 1825.

14/24 Martie(1857): Se înființează,cu aprobarea Turciei,Banca Națională a Moldovei,cu capital mai ales german.După un an,dă faliment...

14 Martie(1881): Se proclamă oficial Regatul României.

16 Martie(1821): Tudor Vladimirescu intră cu pandurii în Bucureşti.
17 Martie(1940): Moartea actorului I.Brezeanu.
25 Martie(1940): Moartea compozitorului I.Nona-Ottescu.
27 Martie(1918): "Republica democratică Basarabia, în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Marea Neagră şi vechile graniţe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută şi mai bine de ani din trupul vechei Moldove,- în puterea dreptului istoric şi dreptului de neam, pe baza principiului că noroadele singure să-şi hotărască soarta lor,- de azi înainte şi pentru totdeauna se uneşte cu mama sa, România".

28 Martie(1923): Parlamentul, cu majoritate liberală, votează noua Constituţie, care o revizueşte pe cea din 1866; abia votată, guvernele"democrate" încep s'o violeze.

30 Martie(1856): Tratatul din Paris - de foarte mare importanţă la naşterea României moderne.

8 Apr.(1828): Heliade scoate, la Bucureşti, "Curierul românesc".

8 Apr.(1866): Carol de Hohenzollern e ales Domn al Ţării, prin plebiscit: 685.000 voturi pentru, 224 contra.

12 Apr.1457(Joia Mare): Ştefan cel Mare - Domn al Moldovei.

13 Apr.(1415): Intr'un hrisov cu această dată se află prima menţiune, în Moldova, a taxei numită zavescă, pe care cel ce trebuia să redeschidă un proces trebuia s'o plătească, în prealabil, vistieriei domneşti. In Ţara Românească, taxa, impusă pentru a evita"întoarcerea" sentinţelor date în Divan de Domn, se numea"gloabă".

25 Apr.(1420): Alexandru cel Bun dărueşte, cu un hrisov, vornicului Oană, pentru slujba sa dreaptă şi credincioasă, "satele Corneşti, Miclăuşeşti, Loznova, Săcăreni, Vorniceni, Dumeşti, Ţigăneşti, Lavreşti, Sadova şi Homiceşti" de pe Bacovăţ, în Lăpuşna(Basarabia).

26 Apr.(1517): Neagoe Basarab scrie Braşovenilor, din Târgovişte, invitându-i la sfinţirea mănăstirii din Curtea de Argeş."El aminteşte că a reintrat politiceşte pe deplin în creştinătate, ca unul care a jurat regelui Ludovic şi, cum sultanul cel nou, tânărul Soliman, se găteşte de oaste însuşi, el o gata să vină în ajutorul regatului vecin, "cu călăraşii şi pedestraşii noştri, patruzeci de mii"(Iorga).

28 Apr.(1502): Data copiei lui Schedel, scrisă într'unul din dialectele Germaniei de nord, după cronica oficială întocmită, probabil în limba slavonă, la curtea lui Ştefan cel Mare, cu doi ani înainte de moartea Domnitorului. In 22 de file manuscrise, care se conservă într'un codice al Bibliotecii de Stat din München, înşiră evenimentele petrecute în Moldova dela răsturnarea lui Petru Aron Vodă şi urcarea pe tron a lui Ştefan(1457) - până la 1499, înfrângerea lui Malcoci.

28 Apr.(1764): Se naşte la Varadia(Banat), Paul Iorgovici, fiul unui preot ortodox, Marcu. A studiat şi călătorit în toată Europa, până la Londra chiar. A compus"un cuvântariu ori glosariu asupra cuvintelor româneşti, şi încă în patru limbi, adecă româneşte, latineşte, franceşte şi germăneşte"; iar în 1799 a publicat la Buda"Observaţii de limba românească", ce-i procură duşmănia Ungurilor şi a Sârbilor. E întemniţat, fiindcă -ne spune un biograf anonim- "pren asteliu de scrieri se deşteaptă în Români cunoştiinţa naciunală, şi aşa se pot naşte prea uşor tulburări între Români, căci, luminându-li-se cunoştiinţa naciunală, vor pretinde drepturi naciunale, şi aşa se va turbura oardena de pîn acum a stării soţiale".

29 Apr.(1814): Alexandru I acordă Basarabiei autonomia naţională.
29 Apr.(1918): Moare la Iaşi, în refugiu, la 60 de ani, Delavrancea.

DU-TE, DORULE, CU BINE..

Du-te, dorule, cu bine
La părinţii mei din sat,
Şi le spune că feciorul
Lor, a fost întemniţat..

De-i vedea plângând pe mama
Lângă vatră, în pridvor,
Şterge-i ochii cu năframa,
Spune-i că de ea mi-i dor..

De-i vedea plângând pe tata
Pe cărare la isvor,
Suferinţa i-o alină:
Spune-i că de el mi-i dor..

Du-te, dorule, în lume
Şi le spune tuturor,
Că's pribeag şi fără nume
Şi mă sting de-al ţării dor..

&&. "AMERICA"din 8 Ian., ne informează că la pomul de Crăciun din Toronto (Canada), "tricolorul naţional strălucea feeric ca în vremurile strămoşeşti în România Mare".- De fapt, în"vremurile strămoşeşti" România nu era deloc "Mare"; iar tricolorul a fost introdus în oştirea română, pe cât ne amintim, numai către jumătatea veacului trecut.(Stindardele din"vremile strămoşeşti", ale voevozilor, departe de a fi simplu tricolore, se împodobeau, pe stofă grea de-o singură culoare, cu chipuri de sfinţi şi stema principatului-totul cusut în"fir").

Interesant că, pe altă coloană, chiar alături de cea unde a lăsat să apară asemenea năsbâtii, d-l Lucaci e lăudat de-un cititor că a făcut din"America", al cărei redactor este, "cea mai frumoasă oglindă românească din America"...

ENTUZIASME NEJUSTIFICATE

"Storia della letteratura romena"(Sansoni,Firenze,1955) a d-lui Gino LUPI s'a bucurat în presa exilului nostru de un succes cu totul nemeritat. Singura explicaţie ar putea fi faptul că,pe lângă că e tipărită în condiţii tehnice excelente şi într'o colecţie de"istorii ale literaturii"dintre cele mai serioase -ieri,dacă nu astăzi- în Italia,- a avut norocul să fie piscată,dar nu serios criticată,la Bucureşti,de Călinescu,care i-a consacrat o recenzie în"Contemporanul".Mentalitatea comună a refugiului,după care,dacă în Repere se spune despre ceva că e negru,datoria noastră e să afirmăm,numai ca să ne deosebim de comunişti,că e alb,a funcţionat din plin şi de astă dată.Cu rezultatul că s'a ajuns a se elogia -fie,deci,din cauza hârtiei bune şi a reproducerilor impecabile,fie pentru a nu ne găsi cumva de acord(care ar fi de altfel un acord cu totul parţial şi superficial)cu critica oficială a regimului-, o lucrare slabă,prost dispusă,scrisă sub semnul mediocrităţii şi nu lipsită de erori,- care nu face deloc,într'un cuvânt,cinste literaturii noastre în Occident.

Iată în primul rând,cum se cuvine,prof.I.G.D.,care,în"CARPAŢII" dela Madrid(II,9-11) uzează toate gamele ditirambului pentru a prezenta"istoria" d-lui Lupi,nici mai mult nici mai puţin,decât ca pe o capodoperă! Iar despre autorul ei ne spune că este"unul dintre cei mai prodigioşi misionari în slujba idealului nostru cultural"; iar a sa"operă de ştiinţă literară" (sic!) "este cea mai mare mângâiere ce-o poate avea poporul român,ce se află între hotare sau în pribegie".D-l I.G.D. ajunge chiar să-i promită d-lui Lupi o primire triumfală în ţara"curăţită de toată scârnăvia cu care este mânjită de duşmani".Intre timp -lucru foarte comic- cum cititorii noştri au aflat deja,Gino Lupi,îmbuibat ani de zile,se spune,cu frumoase tantieme de către"democraţia burghezo-moşierească" dela Bucureşti(şi,din câte aflăm,şi opera publicată de Sansoni,la Florenţa,e plătită în parte cu banii Statului român de ieri),a acceptat o invitaţie din partea Institutului român pentru relaţiile culturale,s'a dus în Repere,s'a ploconit în faţa diriguitorilor comunişti dela Bucureşti şi,la radio,a făcut declaraţii cât se poate de elogioase pentru"democraţia populară" a lui Gheorghiu-Dej.N'a mai aşteptat,se vede,ca d-l I.G.D. să curete ţara"de toată scârnăvia cu care este mânjită de duşmani"...

Noi ne închipuim că lunga şi apologetica recenzie din"Carpaţii" se datoreşte nu numai cunoscutei intemperanţe a d-lui Dimitriu şi insuficientei posedări de către d-sa a limbii italiene(păcat,acesta,pe care va trebui să-l imputăm şi altor"critici",nu mai puţin imprudenţi),dar şi faptului că "Istoria" îi este dedicată maestrului Aron Cotruş: lucru care a putut induce în eroare naturile impresionabile.In realitate,d-l Lupi îi este recunoscător d-lui Cotruş deoarece,pe când poetul se afla la Milano ca ataşat de presă,l-a ajutat pe lectorul de română de acolo,şi împreună au tradus - ghiciţi ce monumentală operă din literatura noastră?- o piesă insipidă a lui Iorga.Dar Iorga în acel timp făcea lege în România,şi d-l Lupi,ca răposatul Isopescu la Roma,a ştiut să gâdile toate vanităţile puerile ale marelui istoric.Fiindcă veni vorba,şi ca să dăm o ideie de seriozitatea acestei lucrări,care a stârnit elanul intelectualităţii exilului,e bine să-i informăm pe cititorii noştri că operei dramatice a lui Iorga îi sunt consacrate în"istoria literaturii" dela Florenţa cinci pagini dense,cu rezumate ample şi aprecieri superlative,pe când"Domnişoara Nastasia" a lui G.M.Zamfirescu se bucură de două rânduri,iar comediile lui Ciprian de cinci! Veţi spune că d-l Lupi nu mai avea interes să-l tămâieze pe Iorga - şi este adevărat; însă cele 13 pagini dedicate lui Iorga erau deja scrise de multă vreme,şi fuseseră mai toate publicate,ori ne înşelăm,în"Rassegna italo-romena" dela Milano,prin 1930,când Iorga tăia şi spânzura în ţară.De altfel,acest procedeu e folosit pe scară largă de d-l Lupi,care se reproduce des,şi cauzează o vădită disproporţie între diferitele capitole ale volumului.

- Pornit pe pârtia ditirambului,d-l I.G.Dimitriu nu se mai opreşte: şi comite o altă notă elogioasă în"INŞIR'TE MARGARITE"(V,17-20),revista d-sale dela Rio de Janeiro,unde despre"istoria" d-lui Lupi spune că e"valoroasă, plină de material inedit" şi conţine"aprecieri juste asupra oamenilor(?) şi operelor lor şi o dispoziţie a planului foarte demnă de apreciat".Unde va fi găsit recenzentul din Brazilia"material inedit",în lucrarea tipărită la Florenţa,e mister: "Vatra"în orice caz,cu consimţământul directorului,e dispusă să creieze un premiu pentru cine va reuşi să descopere o fărâmă de material inedit în"istoria" d-lui Lupi.Şi iarăşi nu lipseşte,în gratuitele consideraţii ale d-lui I.G.Dimitriu,obişnuita retorică sforăitoare,cu care cu siguranţă nu vom libera biata ţară: îndemnându-l pe d-l Lupi să deosebească bine,în noua ediţie a lucrării(s'ar putea,însă,ca de acest ghinion

să fim scutiţi..),creaţiile reperiste şi pe cele ale exilului,recenzentul îi dă drumul,în buletinul trimestrial român de literatură,folclor,artă, ştiinţă,critică,etc.,aşa: "Literatura română n'are nimic cu vuetul canalelor,sbieretul comisarilor,înălţarea uzinelor,furatul alimentelor cu trenuri cu tot,direcţia Rusia,ciolovecizarea siluită a bravilor noştri ţărani rezistenţi(sic!),sau cu chefurile lui Petru Groza..." - toate lucruri adevărate,însă nelalocul lor,a parte talmeş-balmeşul în care sunt spuse: dar pe care,ducându-se la Bucureşti în toamnă trecută,d-l Lupi le-a elogiat,vorbind între altele,cu un prost gust remarcabil,de focarul de lumină pentru cultura noastră,pe care l-ar reprezenta... Palatul"Scânteii"!

- Mai rezervat în judecăţi se arată d-l Morcovescu în recenzia din"ROMANIA"dela New York(I,3),dar şi pentru dânsul"Storia" d-lui Lupi este"manualul de literatură română deopotrivă de necesar omului de cultură român din străinătate,caşi străinului care vrea să ne cunoască literatura".Cum ne poate cunoaşte un străin de gust literatura,când despre minunata noastră poezie populară nu găsim decât o pagină sgârcită şi alandala,iar pe de altă parte despre Ion Barbu se spun textual următoarele(şi numai atât): "Adept al parnasienilor,în volumul 'După melci' exaltă materia cosmică cu simţ panteist; devine ermetic în"Joc secund",în încercarea de a exprima misterul inefabil al universului astral cu un limbaj care pune alături termeni ştiinţifici şi vorbe pur populare.Este considerabil ciclul de poezii"Isarlac"(referitoare la legendarul Nastratin Hogea),care,într'o formă pe care turcismele o fac pitorească,prezintă nu realitatea concretă,ci materializarea conceptului despre lumea turco-islamică"(sic!),- recenzentul, care cu siguranţă nu cunoaşte îndestul limba italiană,măcar ca să poată gusta fraze fără sens ca cele de mai sus,care nici din coadă nu sună, nu ne-o spune.Ne spune însă că d-l Lupi e "profesor la universitatea din Milano",ceea ce nu mai e adevărat cel puţin din 1945,de când a fost destituit din slujbă pentru"apologie de nazism"!(Se explică deci,ca o urmare târzie a pactului Hitler-Stalin din 1939,vizita sa recentă la Bucureşti..). Profesoară de română la Universitatea din Milano e,de ani de zile,d-ra Rosetta del Conte,care -ca să nu atingem o evidentă diferenţă de pregătire ştiinţifică,de stil,de gust şi chiar de ataşament faţă de poporul român,în raport cu prof.Lupi- a fost şi dânsa de curând la Bucureşti,invitată de regimul reperist,dar s'a ferit -cel puţin până acum..- să dea certificate de bună purtare lui Ghiţă-Dej şi atestat de benemerenţe culturale"Scânteii".

- Şi mai rezervat faţă de lucrarea d-lui Lupi se dovedeşte autorul unei note din"ROMANIA MUNCITOARE"(Oct.1956),care,în polemică decentă cu Călinescu,pentru recenzia"partinică" din"Contemporanul",consideră"istoria" de la Florenţa"un nou studiu cinstit şi obiectiv asupra literaturii noastre, în străinătate",dar atata tot: ba se face chiar o aluzie la eventuale rezerve; iar nota,care are un ton vădit rece,se ocupă mai mult de criticul reperist şi de mult discutata sa"Istoria a literaturii române moderne",epurată -nu trebue să uităm acest lucru- la Bucureşti,decât de opera d-lui Lupi.Dacă d-l Ierunca e,cum bănuim,autorul notei din"România muncitoare", putem atribui unui gust sigur şi unei pregătiri critice serioase(evidentă, bunăoară,în capitolul consacrat literaturii româneşti în"Enciclopedia Pleiadei")încadrarea imperfectă în corul de elogii al"inteligenţei" emigranţei noastre.

- In"VERS"(V,3-4),d-l Novac,care se vede că are o adevărată vocaţie pentru cultivarea nulităţilor,compromiţând roadele unor strădanii şi sacrificii vrednice de toată lauda,după ce-l gratifică pe d-l Lupi cu titlurile de"mare prieten al României" şi"adânc cunoscător al literaturii româneşti, al cărei ambasador peste hotare a fost întotdeauna",şi-l numeşte şi dânsul "profesorul universitar dela Universitatea din Milano"(repetarea nu e,aici, un pleonasm,ci un început de hagiografie),scrie că"d-l Gino Lupi a alcătuit o admirabilă lucrare ştiinţifică,al cărei merit propagandistic este de necontestat,şi atât de bine venit în aceste zile,când literatura şi cultura română au fost falsificate şi 'reconsiderate' de către simbriaşii fără de Patrie şi fără Dumnezeu din R.P.R.,care şi-au vândut pentru un blid de linte sufletul satanei moscovite".Preaslăvitul autor al"celui mai autentic certificat al existenţei unei culturi şi spiritualităţi româneşti"(unde putem ajunge cu ditirambul..) se pare că nu-i deloc de aceeaşi părere,dacă s'a gândit să le facă o vizită,bine întreţinută,"simbriaşilor fără de Patrie şi fără Dumnezeu din R.P.R.",a căror grijă pentru cultura noastră autentică a elogiat-o,cum văzurăm,public.

In încheierea notei sale,care are cel puţin meritul că nu intră în valutarea substanţei"Istoriei",ci o priveşte oarecum pe din afară,d-l Novac e de părere că"învăţaţii străini -ca d-l Lupi- vin să ceară dreptul la viaţă al poporului român"! Directorul"Versului" este,după câte ştim,un om onest,plin de dragoste de poezie şi de frumos; jertfeşte din puţinul pe ca-

re-l are ca să le dea Românilor din America o publicaţie literară decentă, însufleţită; i se pare, însă, dânsului că poporul român îşi câştigă"dreptul la viaţă" cu lucrări ca aceasta a d-lui Lupi? şi că"cel mai autentic certificat de existenţă" i-l dau"culturii şi spiritualităţii româneşti" nu"Mioriţa", nu"Meşterul Manole", nu Cantemir, nu Eminescu, ori Hasdeu, ori Iorga, ori Enescu, ori Brâncuş, ci.. "istoria"d-lui Lupi? S'a întrebat măcar odată d-l Novac, cum a fost primit volumul d-lui Lupi de critica, să-i spunem calificată, a Italiei, de vreo personalitate din cultura italiană? Ştie d-sa că numai câţiva refugiaţi s'au încântat la apariţia acestei opere, care poate aspira cel mult la titlul de manual şcolăresc; util de consultat pentru rezumate şi, uneori, pentru partea bibliografică? Dar poate că vina, în toată această tristă poveste, e mai generală, şi derivă din izolarea noastră, unii faţă de alţii, în acest exil haotic, în care fiecare merge pe drumul lui, fără dorinţa de a se informa la cine e mai în măsură, măcar prin apropierea geografică, de a şti cum stau cu adevărat lucrurile.

- Am lăsat dinadins la sfârşit ultima amplă recenzie pe care i-o face lucrării d-lui Lupi profesorul Găzdaru în"CUGET ROMANESC"(V,1955-1956): cu multe precizări, corectări şi adaosuri, uneori foarte substanţiale, cele 13 pagini din revista dela Buenos Aires cuprind nu mai puţin o valutare cu totul pozitivă a "Istoriei"publicată la Florenţa. Şi aici nu mai găsim explicaţiile de mai sus, întrucât d-l Găzdaru e un savant unanim recunoscut, cunoaşte la perfecţie limba italiană şi nu se aprinde uşor, după câte ştim, de entuziasme. Noi ne vom spune totuşi gândul, pe care-l ştim împărtăşit şi de alţi profesori de română din Italia, în credinţa că facem bine: spre a se termina odată cu complexul nostru de inferioritate culturală, care ne face să batem din palme oridecâteori un occidental, fie chiar incompetent ori nu la zi cu pregătirea necesară, binevoieşte să se ocupe de"Mioriţa" sau de Eminescu! E drept că d-l Găzdaru îl pune mai totdeauna faţă'n faţă pe Lupi cu Călinescu, pentru a-l ridica excesiv pe primul -alăturat unui Matteo Bartoli, unui Ortiz, unui Bertoni, unui Tagliavini,- şi ni se pare că alăturarea este o glumă mucalită din partea filologului moldovean!- şi a-l coborî, şi mai excesiv, pe al doilea.

Inţelegem criteriul pe care l-a folosit d-l Găzdaru în confruntarea polemică a"Istoriei" lui Călinescu cu"Storia" d-lui Lupi, mai ales după nota din"Contemporanul"; însă am fi vrut dela înalta competenţă a d-sale o judecată obiectivă, cu adevărat ştiinţifică. Că, bunăoară, paginile referitoare la Eminescu sunt"admirabile"; făcând din autorul lor"un serios şi competent eminescolog", nouă nu ni se pare nici pe departe. Unde nu e vorba de locuri comune, de clişee, pe care o critică la zi nu le poate accepta, de enumerare de date şi informaţii biografice; unde termină parafrazarea în proză a nemuritoarelor versuri,- acel"criteriu critic-estetic"pe care d-l Găzdaru îl vede aplicat în lucrarea d-lui Lupi noi nu-l întrezărim. Crede profesorul dela Iaşi că a spune"bellissima e l'apostrofe a Stefano il Grande, perchè sorga dalla tomba a punire senza pietà" înseamnă a face critică estetică sau măcar a face, pur şi simplu, critică? Este critică, oare, a spune despre"Scrisoarea I" că în ea"sentimentul nulităţii vieţii umane, fie în cel puternic, fie în mizerabil, şi gândul la necesitatea morţii sunt întrecute de tonul satiric, care este afirmaţie viguros pozitivă"? Dacă despre un autor italian s'ar scrie astfel de -cum să le spunem, ca să nu-i aducem un reproş d-lui Lupi: grija constantă a prof. Găzdaru- "flatus vocis", suntem siguri că nimeni nu ar lua în serios pe"criticul"în chestiune, după ce Croce şi mai ales post-crocienii, criticii stilului, până şi ermeticii, au primenit şi aprofundat, odată cu terminologia, însăşi înţelegerea operei de artă.

Nu este cazul să intrăm aici în detaliile lucrării d-lui Lupi: o vom face, poate, odată; şi, dacă directorul ne-o va permite, chiar în paginile"Cugetului romanesc". Dar, ca eşantioane de valutare disproporţionată(şi ce este critica dacă nu, în primul rând, măsură şi proporţie?), am putea aminti că lui Duiliu Zamfirescu îi sunt consacrate, în"Storia" dela Florenţa, zece pagini, iar lui Macedonski abia trei, deşi autorul"Nopţilor" şi al"Poemei rondelurilor" este la originea întregii noastre poezii moderne şi contemporane; a-l plasa, apoi, pe Macedonski înaintea lui Eminescu, pe linia unei evoluţii, nu cronologice, dar ideale, înseamnă a nu fi priceput mult din"istoria"adevărată, aceea pe dedesubt, a spiritului şi a lirismului românesc.

Acelaş lucru rezultă şi din nereliefarea cuvenită a culmilor literaturii noastre, în care efortul de căutare al mulţimii predecesorilor pare că-şi găseşte în sfârşit odihna şi deplina realizare. Totul e pus cam la acelaş nivel, dacă treptele nu sunt chiar inversate, cum se întâmplă, ca să mai dăm un exemplu, când unui Al. Ciura("chi era costui?") i se consacră 12 rânduri, iar despre poezia lui Crainic nu se spune nicio vorbă, întreaga mişcare fecundă dela"Gândirea" fiind epuizată în câteva cuvinte neesenţiale.

Ne închipuim că d-l Găzdaru a vrut să premieze cu râvnita d-sale re-

cunoaştere munca unui om,despre care nu se poate oricum spune că nu ţine, fie şi într'o formă incoerentă şi labilă,la Români; ori,poate,neştiind că a apărut şi în italieneşte foarte buna"Literatura română" a d-lui Bazil Munteanu -operă de substanţă,cu care ne putem mândri-, profesorul dela Buenos Aires a înţeles să sublinieze meritul neîndoios al unei prime prezentări ample,oricât de discutabilă şi insuficientă,în Italia,a culturii noastre,dela începuturi până astăzi.Fapt este însă că,oricum,valoarea lucrării publicată la Florenţa nu întrece cu siguranţă manualele lui Loghin şi Lucian Predescu,pe care d-l Gazdaru,fiindcă sunt opera unor Români,le"execută",de altfel pe bună dreptate,fără menajamente.

Îi rămânem cititorului dator cu o exemplificare mai amănunţită a"stroncaturii"(suntem în eră papiniană!..) "Istoriei" d-lui Lupi.Şi ne pare rău numai că volumul d-sale a sosit la rând după ce autorul s'a ploconit,în speranţa,probabil,că-şi va recăpăta catedra dela Milano,în faţa agitatorilor culturali dela Bucureşti.S'ar părea că-i vorba de o consecinţă a acestei rătăciri,- când în realitate aveam în minte cele ce am scris,în grabă, mai sus,de multe luni de zile.Am tot aşteptat să înceapă altcineva,siguri că printre recenzenţii obişnuiţi din publicaţiile exilului se va găsi unul, căruia adevărul să-i fie mai prieten decât Platon.Cu atât mai mult,cu cât aici nu era vorba nici pe departe de un Platon,ci de un Loghin în italieneşte.Ne-am înşelat.Exilul nostru se numeşte,adesea,şi decepţie.-

Dragoş Măgureanu

CONCERTUL PRIMĂVERII de Gh.Coşbuc

Chiar acum din crâng veni
Şi c'o veste bună!
Iarăşi e concert,copii:
Merg şi eu,şi tu să vii,
Mergem împreună.

Vrei programă,lămurit?
Stăi puţin să caut.
Cucul,un solist vestit,
De printr'alte ţări venit,
Va cânta din flaut.

Cântăreaţă dulce'n grai
Cea numită"perla
Cântăreţilor din Mai",
Dulce va doini din nai
Multe doine mierla.

Va'ntona apoi un psalt,
"Imnul veseliei",
Corul dintr'un fag înalt
Vor cânta'n sopran şi'n alt
Graurii câmpiei.

Turturelele'n tenor
Şi-alte voci măiestre,
Toate după glasul lor
Vor urma dup'acest cor
Fel de fel de-orchestre.

Voci de gaiţe care fac
Să scoboare ploaia,
Şi'ntr'o scoarţă de copac
O să bată tica-tac
Tactul gheonoaia.

Iar naţionale-apoi
Cobze şi-alte hanguri,
Glas de fluier şi cimpoi,
Pitpalaci şi cintezoi
Şi-un taraf de granguri.

Se vor pune-apoi pe joc
Până chiar şi surzii,
Când vor prinde dintr'un loc
Să ne cânte hori cu foc
Din tilincă sturzii.

Vom cânta şi noi ce-om şti,
Cântece din carte.
Şi de va putea veni
Vântul,şi el va doini,
Că'e dus departe.

Cine-i contra,să-l vedem
Ca să-l ştie toţii!
De-aveţi chef,tovarăşi,bem -
Ura'n cer! cu toţii-avem,
Mergem dar cu toţii!

&&. Afirmă LEGEA,prin pana d-lui Iasinschi,într'un articol intitulat... "Spre creştet de virtute",că,în problema martiriului,Corneliu Codreanu avea nu numai atitudine spirituală,ci şi... "corporală"! Cu tot absolutismul titlului gazetei,care,în plus,mai e şi gardianul doctrinar oficial al Gărzii, noi credem că la mijloc trebue să fie o regretabilă confuzie de nume: atitudini"corporale",chiar excesiv de corporale,în marile probleme,a avut nu fondatorul,ci groparul Legiunii: precum prea bine ştia"locotenentul comandantului",dacă nu ne'nşelăm,încă de prin 1949...

&&. Minunata"Ţara de departe"reproduce,între altele,nişte povestiri ale scriitorului D.Iov.Citim la p.161: "Cetatea Albă este bătrână de pe prispa casei care-şi toarce gândurile,măcinându-şi tinereţea şi oftând".- Comparaţia o înţelegem greu: căci de fapt"bătrână",în condiţiile date,motive de oftat n'ar prea avea: ce n'ar da atâtea babe să-şi mai poată"măcina",măcar odată... tinereţea?

&&. D-l I.G.Dimitriu,fruntaş legionar,ne asigură,în"CARPAŢII"(nr 15-17, p.19),că încă"din 1919 Garda de Fier a luptat împotriva duhului rău al comunismului care plana peste Ţară": adică,de pe când nici nu exista!..

DIN ZIARE, CĂRȚI, REVISTE

* Revista "ORIZZONTI", Roma, 7 Aprilie 1957, prezintă un reportaj intitulat "Liuba Kișinevski, a treia stăpână a Romaniei"; celelalte două, tot evreice, au fost Elena Wolf Lupescu și Ana Pauker. Pozele celor trei jidoafce însoțesc reportajul. Autorul, Ettore Squarzi, își bazează cele spuse pe afirmațiile altui târtan, Alex. Cohen, fugit de curând din Țara guvernată de Kișinevski, unde, după propria-i mărturisire, avea 1.000 de dolari pe lună și o splendidă mașină "Jaguar" la dispoziție.

Cohen arată, în perfectă cunoștință de cauză, cum au ajuns soții Kișinevski, dintr'un ghetou din Basarabia, să conducă Neamul și Țara lui Ștefan cel Mare: punându-se la dispoziție, după tradiția trădătoare a rasei alese, cu trup și suflet la dispoziția ocupantului. Astfel, Liuba și-a meritat curând încrederea totală a Moscovei, devenind ochiul respectivei Legații la București; "mereu prezentă unde erau Ruși de rang înalt, ea reuși să determine numirea soțului în grasul post de șef suprem al rechiziției de alimente pentru trupele sovietice de ocupație din Romania, în 1946. De atunci, Iosif Kișinevski sări din treaptă'n treaptă și azi, grație drăgăstoasei asistențe a nevestei, adică legăturilor cu greutate de care ea se bucură la Ambasada rusă, el e în realitate stăpânul guvernului".- Săracă țară românească!

* "BULETINUL MILITAR", New York, Dec. 1956: "Reprezentanții lumii libere, puși în fața turburărilor din țările în sclavie bolșevică, au fost obligați să-și înlăture masca de eliberatori și să anunțe oficial că Occidentul nu poate să riște un conflict cu forțele sovietice, sprijinind mișcările de eliberare ale acelor națiuni. Anunțul occidental vine ceva cam târziu, când Ungaria... Germania răsăriteană... Polonia... După părerea noastră, America trebuia să-și facă cunoscută această politică mai de mult. Și anume, că înțelege să se opună prin declarații sterile în avortata Organizație a Națiunilor Unite, tuturor sălbăticiilor bolșevice. Și că forța militară acumulată nu va fi întrebuințată decât pentru salvarea propriului ei teritoriu și nu spre a apăra idealurile democratice și dreptul la o viață decentă a celor mai slabi, ce nu pot lupta cu succes contra bestiei roșii.

Popoarele captive trebuiau să știe asta mai de mult, spre a nu-și îndemna fiii la sinucidere. Asta ar fi constituit un mai mare serviciu adus umanității, decât promisiunile făcute prin postul de radio "Europa liberă"; căci este de preferat sfărâmarea speranțelor pe care națiunile subjugate le au în Statele Unite, decât măcelărirea și deportările rusești.

Ca încheiere, nu putem decât să reproducem un pasagiu din scrisoarea deschisă a unui refugiat ungur din Viena, adresată Statelor Unite: "Poporul ungar mulțumește Apusului pentru baloanele și programele de radio ce i-au fost adresate. Totuși, mai are o rugăminte: aceea de a i se trimite 100.000 sicrie spre a înmormânta pe cei ce au crezut în așa ceva...".

* Corneliu Stoian, "Capitaliștii comunismului", FAPTA, Madrid, Ian. 1957: "In Uniunea Sovietică, "patria socialismului" și a "egalității" între oameni, un număr de 730 de indivizi dintre cei 1670 "oameni ai muncii", sunt multimilionari și ceilalți 940, milionari, adică, într'un cuvânt, capitaliști. Capul listei multimilionarilor îl ocupă Mareșalul Budienny, a cărui avere își are originea în jafurile comise în Polonia, atunci când trupele sovietice comandate de el au pătruns în Galiția și Rutenia, după primul război mondial. Budienny dispune, în afară de alte "nimicuri" ca: palate în diferite regiuni ale URSS-ului, vile la mare, terenuri de vânătoare în Caucazia, etc., de cea mai importantă colecție de cai de curse a Rusiei "proletare".

Este urmat de familia Kaganovici, formată din cei patru frați Kaganovici și Roza Kaganovici (evrei). Aceștia își au concentrate capitalurile în "Industriile de Stat", minele din Bazinul Donețului și exploatări de păduri în Siberia, - exploatări întreținute, natural, cu sclavi din câmpurile de muncă forțată. Alți mari capitaliști multimilionari sovietici sunt cei doi frați (evrei) Mikoian, unul membru al Prezidium-ului și celălalt constructor de avioane. Intre posesiunile ultimului dintre ei se găsește un palat pe țărmul Mării Negre, o magnifică vilă în Moscova și o vilă de vară în împrejurimile Capitalei sovietice. Urmează Bulganin, actualul "Premier", care, în afară de veniturile personale, dispune de un somptuos apartament în Palatul țarilor din Kremlin, un alt edificiu particular lângă Piața Roșie și o splendidă reședință de vară formată din vile, lacuri de canotaj și terenuri de vânătoare în localitatea Semenovka, la vreo 20 km de Moscova.

"Statistica" continuă cu Molotov, proprietarul, între altele, al unui palat de marmoră în Crimeea; Ilya Ehrenburg, Voroșilov, Hrusciov (ale cărui interese se învârtesc în jurul exploatărilor de fier din Bazinul Niprului și exploatărilor agricole din Kazakstan); Mareșalul Jukov, etc. Lista continuă până la cei 730 de multimilionari, între care, pe lângă numele tuturor miniștrilor, mareșalilor (îmbogățiți în special din jaful țărilor din Europa Orientală și Centrală), șefi ai M.V.D.-ului, etc., figurează o mulțime de nume complet necunoscute, care nu apar în presă, însă au poziții serioase în aparatura Statului sovietic.

Când Stalin trăia,avea rezervat,pentru"uzul personal",faimosul palat Ostrovski,din apropierea Moscovei,construcţie de marmoră,din timpul ţarilor, al cărui interior,de un lux exorbitant,este o adevărată expoziţie de obiecte de valoare,furate din vechile palate ale aristocraţiei ruse; tablouri de pictori celebri şi,după al doilea răsboi mondial,obiecte de artă furate de trupele sovietice din diferitele muzee jefuite în Estul Europei.Palatul Ostrovski era locul de orgii al lui Stalin,unde Beria îi aducea minore răpite de poliţie din sânul familiilor lor.Minorele,alcoolul şi asasinatele politice constituiau distracţia predilectă a dementului ce timp de 30 de ani a fost idolul bestiilor care formează masele comuniste din întreaga lume.

Lista milionarilor,din"statistica"sovietică,e compusă din 940 de indivizi,în majoritate propagandişti ai regimului,sub o formă sau alta,ca artişti,compozitori,scriitori,sportivi,doctori şi ingineri,cărora li se permite a călători în Occident cu ocazia diferitelor congrese,etc.Intre aceştia,sunt de menţionat,ca nume mai cunoscute: Epstein,unul dintre directorii cinematografiei sovietice,şef al studiourilor din Alma-Ata(Kazakstan); Messerer,directorul baletului Bolşoi din Moscova; Galina Ulanova,prima balerină a URSS-ului; Liuba Orlova,artistă de cinema; Kachaturian,compozitor; Nicolae Vibor,scriitor"socialist"; etc. Toate acestea într'o ţară unde peste 90% din populaţie e obligată să trăiască în cea mai neagră mizerie,îngrămădită ca animalele în locuinţe insalubre şi trăind într'o permanentă stare de subalimentaţie.. Este natural că,în aceste condiţii de viaţă,corifeii comunismului au tot interesul să facă comunism şi să lupte pentru"cauza proletară"...

* Const.Papanace,"Izgledi za budućnost na Balkanu" în"Godišnijak Hrvatskog Domobrana"(almanah croat 1931-1956,B.Aires): Aşa zisa"Macedonie independentă" dela Skoplie nu-i altceva decât o farsă.. Vechile veleităţi de hegemonie ale Sârbilor apar lămurit după masca aşa zisei federaţii balcanice,perfid sprijinită de Moscova în cadrul întunecatelor sale planuri...

Această megalomanie nu-i de altfel monopol al capilor din Belgrad.Ei îşi află o serioasă concurenţă în"aliaţii" lor din Atena.Donchijotesca"megali idea" -în al cărei nume,sub egida Patriarhiei fanariote,au fost comise, la începutul acestui veac,atâtea violenţe şi crime contra populaţiilor aromână,bulgară,albaneză,etc.- încălzeşte şi astăzi capetele şovinismului grec. Revendicările teritoriale,zilnic proclamate prin presă,infinite publicaţii şi posturile greceşti de radio,merg dela Cipru la portul albanez Valona, adică la aşa zisul"Epir nordic"; spre miazănoapte,ele cuprind tot arcul muntos care formează hotarul Macedoniei...

Demn de relevat e faptul că ambele tendinţe megalomane privesc populaţii eterogene: în timp ce Sârbii consideră pe Bulgarii din Macedonia ca "slavo-macedoneni",Grecii definesc pe Aromâni -ca să întrebuinţez expresia unui academician din Atena- "cei mai puri Elini"! Şi pentrucă astfel de calificări arbitrare şi tendenţioase nu pot schimba realitatea -mai ales că Românii,Bulgarii şi Albanezii şi-au afirmat categoric dreptul la viaţă naţională proprie-, s'au găsit intelectuali şi mai exaltaţi,în cap cu însuş rectorul Universităţii din Atena,Daskalakis,cari au preconizat fără nicio reticenţă,ba chiar ca măsură de Stat,genocidul sau deportările în masă ale minorităţilor înlăuntrul vechei Grecii sau în insulele Arhipelagului.

Desigur,visuri megalomane de-acest fel s'au manifestat şi la Sofia, mai ales că acolo puteau găsi un mai real punct de sprijin,pentru revendicări,în numeroasa populaţie bulgară ce se găseşte în Macedonia,atât sârbească cât şi grecească.Dar ei au fost dela început descurajaţi.Bulgarii macedoneni au căutat şi caută şi astăzi satisfacerea propriilor doleanţe naţionale în cadrul macedonean,într'o strânsă şi sinceră colaborare cu celelalte populaţii conlocuitoare.-

DOR DE CĂLĂTORIE de Vasile Alecsandri

Daţi-mi,daţi-mi aripioare,
C'aud glasuri de cocoare;
Daţi-mi aripi sprintenele,
C'aud glas de rândunele.

Să mă duc în depărtare
Peste munţi şi peste mare,
Să mă duc în lumea'ntreagă
Ca o pasăre pribeagă.

&&. Afirmând că evreii beau puţin,sau deloc,radio Tel Aviv caută să găsească şi"motivul istoric": "Mulţi dintre evreii ce se mutară'n Israel din Europa Centrală şi orientală.. aveau triste experienţe din beţie.In adevăr, muncitorii ne-evrei se dedau la acte de distrugere,vandalism şi jaf al proprietăţilor evreeşti exact când erau beţi - şi de aceea evreii erau înclinaţi să se abţină dela beţie,care în mintea lor era legată de acte feroce şi de o comportare iresponsabilă şi păguboasă".- Aşa fiind,nu se'nţelege de ce cârciumarii evrei atrăgeau cu tot felul de tertipuri pe ţărani în dughenele lor cu băuturi falsificate.. Oricum,pentru evitarea temutelor masacre, n'ar fi rău ca aliaţii să oprească,la liberarea ţării,vânzarea băuturilor spirtoase: aşa,ar putea şi evreii aştepta liniştiţi acea zi...

&&. Poetul Posteucă preamăreşte,în"America"(27 Nov.1956),ziua eliberării aşteptate,când"Rusia bolşevică va fi trântită la pământ şi neamurile azi robite se vor întoarce acasă".- Şi noi,cari ne ţineam că's robite chiar la ele acasă!...

Ș T I R I

* SYDNEY. Buletinul de informații al Asoc. Românilor din Australia (ARA) pe Ian.-Febr., ne aduce la cunoștință că Asociația, în adunarea g-rală din 27 Ian., a decis "ca pe viitor să se descontinuie cu intonarea Imnului Regal la diferitele festivități organizate de ARA, în semn de protest contra lipsei de activitate a Regelui în exil".-

* BERNA. "L'Illustré", Lausanne 4 Apr. 57,- analizând lucrarea "Davila, Fils de Liszt" de Dorette Berthoud, afirmă că origina lui Carol Davila, ca fiu al lui Liszt și al contesei d'Agoult, e bine stabilită prin studiile întreprinse de d-na Lucia Bourgeois-Popovici.-

* VARȘOVIA. Presa polonă din 16 Aprilie comunică mai multe incidente antisemite: la Zirziniof, un tânăr evreu a fost insultat și bătut; la fel cu un comerciant, la Valdenburg; iar într'un restaurant din Sczeczecin, trei evrei au fost brutalizați. Așa-i când "voința poporului" începe să se manifeste liber

* ROMA. Croații refugiați la Roma au comemorat în seara de 24 Aprilie aniversarea independenței Croației (obținută la 10 Aprilie 1941, dar sfârșită odată cu sfârșitul războiului). Printre participanți, au fost și Români: Gh. Ghițea, Nicolae Bujin și P. Vălimăreanu. Au vorbit dr. Krilici (președintele Croaților), dr. Murgaș (din partea Slovacilor) - și N. Bujin.

- D-l Const. Papanace a trimis "poglavnicului" Ante Pavelici (Argentina), la 12 Aprilie, următoarea telegramă: "Cu multă indignare am aflat din presă de mârșavul atentat la viața D-voastre, săvârșit de cei fără Dumnezeu. Vă urez grabnică însănătoșire, ca să puteți conduce cu aceeași vigoare din trecut lupta contra tiraniei șovinisto-comuniste pentru liberarea popoarelor noastre oprimate".-

- Italia a încasat anul trecut, pe urma turismului, 260 miliarde lire.

- In curând vor începe lucrările tunelului pe sub Mont Blanc, lung de 11,900 km, înalt de 6 metri, cu un drum lat de 8,65 metri. Costul va fi de 5 miliarde și jumătate lire porțiunea italiană, și 5 miliarde franci cea franceză, iar cheltuielile vor fi suportate de Italia, Franța și cantonul Geneva. Va fi poate cea mai importantă cale de comunicație europeană, scurtând drumul Roma-Paris cu 313 km; ea va încuraja, desigur, și construirea tunelului sub Marea Mânecii, care, prin Londra, Paris și Roma, va lega Scoția de Italia de sud.-

- Acțiunea de unificare europeană a făcut un nou pas prin semnarea, la Capitoliu, în ziua de Buna Vestire, a pactului de târg comun și "euratom", a cărui importanță o putem mai bine sesiza comparând posibilitățile acestui bloc cu ale Rusiei și Statelor Unite. Astfel, Europa apuseană are 166 milioane locuitori, cu o producție anuală de 60 milioane tone oțel, 235 milioane tone cărbune, 18 milioane tone grâu, 2 milioane autovehicule, 115 miliarde kw energie electrică - față de Rusia cu 200 milioane locuitori, 45 milioane tone oțel, 300 milioane tone cărbune, 40 milioane tone grâu, numai 450 mii autovehicule și 90 miliarde kw energie electrică - în timp ce Statele Unite au 160 milioane locuitori, 106 milioane tone oțel, 469 milioane tone cărbune, 27 milioane tone grâu, 8 milioane autovehicule și 389 miliarde kw energie electrică. Și să se noteze că nu-i vorba de întreagă Europă, nici măcar de întreg Vestul, ci numai de Franța, Germania liberă, Italia, Olanda, Belgia și Luxemburg.

Unitatea pe plan economic nu poate decât prefața pe cea politică. Față de mecanicismul american și de agresiva sălbăticie rusească, această strângere de rânduri a țărilor europene de veche cultură și civilizație e un imperativ. Diviziunile și rivalitățile de până astăzi n'au adus decât ruine, distrugeri și mizerie. Dela Revoluția franceză pân'acum, nu mai puțin de 22 războaie serioase au sleit popoarele Europei, cu milioanele de morți și de fugari, cu ireparabilele pagube în câmpul cultural și economic. Unită, Europa se va putea menține față de forța celor doi coloși, devenind punct de speranță și atracție și pentru fiicele ei din Răsărit, azi în neagră robie muscălească. Comunitatea de tradiții și idealuri, necesitatea economică și defensivă - sunt realități ce vor duce inexorabil la o Europă tare și unificată, în care țările de azi se vor găsi ca florile, diverse, într'un buchet unic: în patria europeană.-

- Duminică 7 Aprilie, d-l arhitect Alex. Petit, de curând venit din țară, a proectat în sala de conferințe a Institutului Pontifical Oriental o serie de vederi luminoase în culori, reprezentând cele mai frumoase monumente istorice, religioase, pitorești peisagii din toate provinciile țării. Proecția a fost tot timpul însoțită de muzică românească, în surdină. Sala era plină de refugiați români, italieni din România și oaspeți străini. Multe aplauze, foarte multe lacrimi.

* MADRID. D-nii Mihail Fotin Enescu, Vintilă Horia, Vasile Iasinschi, prof. Vladimir Petrovici, prof. Ion Protopopescu, Aurel Răuță, Horia Stamatu și Gh. Uscătescu au semnat, la 3 Aprilie, procesul verbal de constituire a unei "Asociații culturale românești"; iar adunarea generală din 15 Aprilie i-a aprobat statutele, alegând în Comitetul de conducere pe d-nii Vintilă Horia, Vladimir Petrovici, Aurel Răuță, Horia Stamatu și G. Uscătescu; cenzori: I. Fleșeriu și C. Stoian.-

* PARIS. In urma discursului ţinut în Camera Comunelor de către leaderul opoziţiei, d-l Gaitskel, în desbaterea de politică externă a Angliei, un muncitor francez, adânc cunoscător al situaţiei, ca unul ce a trăit în România şi e refugiat din Bucureşti, a adresat membrilor Camerei, în numele său personal, un energic protest. D-l Gaitskel preconiza o imediată tranzacţie cu Rusia sovietică, prin care America şi Occidentul să recunoască China comunistă în schimbul retragerii definitive a armatelor sovietice din Ungaria, Cehoslovacia şi Polonia în R.P.R. D-l D.P. a reamintit deputaţilor britanici că sclavajul şi martiriul României se datoresc tranzacţiei criminale dela Yalta şi că datoria morală şi imediată a Occidentului este de a face orice sacrificiu pentru liberarea ţărilor robite, în totalitatea lor - şi în special a României, ţară latină, ţară bogată, ţară de cultură eminamente europeană.

* BUCUREŞTI. După ştiri din capitala Nepalului, mai mulţi ingineri români s'ar fi ocupând în Tibet cu căutarea de terenuri petrolifere (că, în România, se ocupă cu asta Ruşii...).

- La 15 Aprilie a fost semnat în Capitală un "acord" cu privire la staţionarea în ţară a trupelor sovietice. Semnatari, din partea ocupantului, Gromyko şi Jukov; din partea Repereului: Preoteasa şi Sălăjan.

* VIENA. "Neuer Kurier" (3 Ian.), publică un reportaj pe 4 coloane, în care arată că "marchizul de Favrat" -care, cum se ştie, a fost adoptat de prinţesa Elisabeta, fostă regină a Greciei- se numea în realitate, Marc Favrat şi era fiul unui măcelar din Paris, nu al unui nobil scăpătat, cum pretindea el. Moştenirea, rămasă dela defuncta-i "mamă", e de circa un milion mărci.-

- "Neues Österreich" (22 Apr.1956) publică, pe p.17/18, sub titlul "Don Bastiano desgroapă 7 oraşe", o amănunţită dare de seamă a activităţii compatriotului nostru Dinu Adămesteanu în Sicilia, unde, cu săpăturile arheologice ce conduce de vreo 6 ani, a reuşit să scoată la lumină chiar oraşe, de mult dispărute. Pentru remarcabilele sale merite, Statul italian i-a acordat cetăţenia şi l-a numit inspector în ramura arheologică.

* WASHINGTON. In oraşul Detroit trăesc circa 35-40.000 Români, ne aparţinând în cea mai mare parte asociaţiilor noastre naţionale. Biserici româneşti, există în acest oraş 5 ortodoxe, 2 unite, 4 baptiste, 1 nazarineană, 1 adventistă şi, mai de curând, mânăstirea "Sf. Nicolae", înfiinţată de P.S. Teofil.

- La 21 Nov.1956, o delegaţie a organizaţiei macedo-bulgare MPO a fost primită de către d-l Gerald D. Morgan, unul din consilierii preş. Eisenhower. In aceeaşi zi, delegaţia a fost primită la Departamentul de Stat de d-l Robert Hill, subsecretar de stat. La convorbire au luat parte şi d-nii Leveritz, Wud, Djanson şi alţi şefi de secţiuni ai Dep. de Stat, şi şeful secţiei pentru Grecia. Memoriul de 13 pagini, înmânat cu acest prilej -şi regretăm că, din lipsă de spaţiu, nu-l putem reproduce- pune cu curaj problema suferinţelor populaţiei din Macedonia, pomenind mereu alături, cu bogăţie de exemple, pe Români şi pe Bulgari.- Tare amorţită trebue să fie vigoarea românească a fraţilor noştri din libera Americă, de vreme ce n'au catadicsit să mângâie agonia fraţilor ce pier nici măcar cu un protest platonic, - iar, în timp ce Grecii ne asasinează Neamul în Tesalia, Epir şi Macedonia, interesele noastre vitale în străvechea vatră de romanism a Balcanilor au ajuns să fie apărate de Bulgari!..

- Preşedintele Eisenhower a declarat unei delegaţii de refugiaţi maghiari că America va continua să ajute pe cei ce reuşesc să scape de urgia comunistă.- Pentru ceilalţi, nădejdea rămâne la Dumnezeu...

* BUENOS AIRES. Prof. Dr. Oreste Popescu, directorul Institutului "De investigaciones Economicas" din Ministerul de Externe argentinian a scos la B. Aires, 1956, o nouă broşură cu titlul "Problema Azucarero Argentino"; iar la La Plata, în acelaş an, "La Racionalizacion del Gobierno de la Empresa".-

* BONN. D-l Herwart Scheiner, Mainz (Germania), ne-a trimis un comentar al broşurii tipărite de ziaristul Hartmut Bunke cu privire la "Rumänien", unde a fost de curând; dar, necunoscându-i limba şi trecutul, autorul a luat de bune, consemnându-le'n articolele strânse în broşură, spusele reperiştilor ce l-au invitat şi îndopat. Aşa, Mişcarea Legionară ar fi.. Garda de Fier a Mareşalului Antonescu; iar lupta de desrobire a Basarabiei şi Bucovinei... năvălire în Uniunea Sovietică! Minorităţile etnice ar fi fost crunt apăsate în România liberă, pe când acum se bucură de toate drepturile: dovadă, litera Constituţiei!- Citând mai multe exemple de acestea, d-l Scheiner se întreabă, pe drept cuvânt, dacă "ziaristul" e numai naiv, - sau, cum e mai probabil, a fost cumpărat.-

---

** "Glasul poporului" (Nov.1956), foaia P.S. Teofil, urează unui enoriaş, bolnav, "din partea Tatălui Ceresc, grabnică însănătoşire". De fapt Tatăl Ceresc, dacă ar fi vrut să-l vindece, avea şi alte mijloace, mai eficace, decât urări prin zisa publicaţie...

- Pe aceeaşi pagină citim că "în 16 Sept. s'a stins din viaţă un fruntaş al vieţii româneşti din Regina Sask, anume adormitul Ioan Tarcea": fiind deja adormit, trebue c'a murit pe nesimţite...

RACILA NAŢIONALISMULUI

Evenimentele din Orientul Mijlociu propun iarăş şi acutizează o veche problemă: îi e permis naţionalismului,la un moment dat şi'n caz de nevoie, să se alieze cu comunismul? Acum câţiva ani,în Iran,Mossadeq a trebuit să se sprijine pe singura forţă,care-l putea susţine în lupta-i contra lăcomiei monopolurilor petrolifere occidentale: pe partidul filocomunist Tudeh.Cu rezultatul că Şahul a intervenit la timp cu energie,l-a arestat pe pateticul agitator,ale cărui revendicări erau,iniţial cel puţin,juste,şi l-a înlocuit cu un dictator militar.Astăzi,în Egipt,Nasser îşi derivă toată forţa din sprijinul interesat pe care i-l dă,nu un partid comunist,egiptean,care nu există,ci chiar stăpâna comuniştilor din întreaga lume,Uniunea sovietică; cu atât mai mult cu cât el a comis şi greşala de a prigoni organizaţia"fraţilor musulmani": singura pe care şi-ar fi putut sprijini puterea.In Algeria şi'n toată Africa de nord,fanatismul naţionalist îşi găseşte aliaţi efectivi,deşi doar provizorii şi cu gânduri ascunse,în comunişti.Şi toate tendinţele naţionaliste din Siria,Iordania,Iraq,Liban,sunt încurajate astăzi de Ruşi,care nu se uită la divergenţe ideologice în înodarea de alianţe: esenţial,pentru Cremlin,e să le dea de furcă Occidentalilor,să le ridice împotrivă cât mai multe adversităţi şi obstacole,să le sece vlaga în conflicte periferice,pentru a-i putea lovi,cu mai multe şanse de succes,la momentul oportun.

Nu eram la Bucureşti,în Ianuarie 1941,pe timpul rebeliunii simiste,dar, pe câte am aflat,chiar dela unii camarazi,se pare că numeroase elemente comuniste au căutat să profite de conflictul iscat,amestecându-se în învălmăşală.Nu rezultă totuş că Legiunea,chiar pe vremea nevropatului aventurier, ar fi acceptat concursul comunist.Dac'ar fi făcut-o,ar fi comis greşala,care e şi o crimă de neiertat,pe care a comis-o Hitler în 1939,încheind un pact cu Rusia sovietică: pact care până la urmă i-a fost fatal,aşa cum i-a fost fatală lui Cian-kai-Shek,în China,alianţa -prima din 1920,a doua de pe vremea răsboiului cu Japonia- cu comuniştii.Oridecâteori naţionaliştii,fie chiar din motive de tactică şi forţaţi de împrejurări,le-au strâns mâna comuniştilor,şi-au săpat înşişi mormântul.Acelaş lucru s'ar întâmpla desigur cu Orientul Mijlociu,dacă Puterile de vest şi în special America nu i-ar împiedica pe naţionalişti să pună mâna pe putere,în profitul final -nu există îndoială- al imperialismului rusesc.

Nu vrem să spunem cu asta -Doamne fereşte!- că democraţiile occidentale n'au nicio vină: ba chiar vina principală a apropierii naţionaliştilor de comunişti o poartă democraţiile,cu egoismul,lăcomia,lipsa lor de scrupule. Hitler s'a îndreptat spre Stalin când a văzut că toate porţile spre Apusul, cu care ar fi fost bucuros să convieţuiască,îi erau nu numai închise,dar trântite'n faţă.Şi numai unei clarviziuni superioare a lui Mussolini i se datoreşte faptul că Italia fascistă,şicanată,sabotată,obstaculată în legitimele-i aspiraţii africane de prea avidele Puteri de vest,nu a făcut acelaş lucru(dar e simptomatic că astăzi,când o societate petroliferă italiană de Stat încearcă să pătrundă în Iran,oferindu-le localnicilor condiţii mai bune decât alte societăţi,engleze de pildă,împotriva onestelor tentative ale prea săracei Italii se ridică toate monopolurile grase ale Occidentului anglo-saxon,cu presa respectivă; aşa cum Germania lui Adenauer,cu extraordinara-i expansiune economică,spre Asia în special,şi-a creiat duşmănii înverşunate în anumite cercuri capitaliste din vest).

E un lucru des constatat,acesta: că păturile conducătoare ale Occidentului,puse să aleagă între comunism şi naţionalism,îl preferă pe primul,deşi, în afară de aberaţia morală,de prigoana antireligioasă,de despotismul sălbatic şi de suprimarea tuturor libertăţilor şi a drepturilor umane,el reprezintă,faţă de naţionalism,un pericol mult mai consistent,mai ales după al doilea răsboi mondial,când puterea Rusiei sovietice,datorită tocmai coluziunii criminale a Occidentului,a sporit imens.Faptul dovedeşte,în paranteză,că la cârma"democraţiilor"apusene se află infiltrat un element ocult,care se teme,ca de aghiasmă,de"naţionalism": fiindcă naţionalismul -ca să nu umblăm cu ocolişuri- şi nu comunismul se opune pătrunderii Ovreilor în ganglioanele vitale ale diferitelor naţiuni.

Democraţiile de vest,cu egoismul lor nemilos,cu lăcomia fără limite,împing diferitele State,care nu se bucură de o situaţie de privilegiu,de State "alese",spre comunism.Dar aceasta,oricum,nu-i autorizează de fel pe naţionalişti să trădeze însăşi raţiunea lor de a fi,ca forţă spirituală şi politică. Cu riscul de a pierde o bătălie,de a se retrage la un moment dat sub cortul inacţiunii,naţionaliştii au datoria să rămână credincioşi până la jertfă idealurilor lor.Dacă au -fireşte- aceste idealuri: fiindcă ştim prea bine că atâtea naţionalisme în realitate nu sunt decât un acoperământ înşelător, pus pe umerii unor interese mult mai puţin nobile.

Ca să încheiem cu Legiunea,e limpede că,oricât de defăimată şi de prigonită ar fi de"democraţii"şi de cercurile,care-i susţin,ea nu va putea nitraia,cu siguranţă c'ar fi deplorat cu cuvinte de foc sceleratul pact Hitler-Stalin.In momentul când von Ribbentrop a pus semnătura la Moscova pe alianţa cu Sovietele,naţional-socialismul şi-a trădat misiunea ideală şi a pornit-o pe calea catastrofei.Şi în acest caz,a parte monstruozitatea"spurcatei împreunări",din alianţa naţionalism-comunism,a avut de câştigat numai comunismul.Naţionalismul,contra comunismului şi a"democraţiei"plutocrate,adesea aliate,are o singură cale de a învinge: nu părăsindu-şi idealurile,superioare oricărei tactici machiavelice,ci consolidându-se şi devenind,prin sine,tare.-

DORURI ȘI NECAZURI (Fragmente de scrisori)

T.-Austria: Cristos a înviat! Sfântul Gheorghe, aici, nu-i ziua luminoasă și veselă dela noi, cu fag la porți și lăutarii prin curți. Nici hora din zăvoi și nici dulapurile nu se învârt. M'am gândit la cei dragi de departe, când am roșit ouălele de Paști; văpseaua a fost diluată mai mult cu lacrimi..

C.-Statele Unite: De ce n'am primit "Vatra" până acum? nu mi-ați trimis-o, sau vi s'a'ntâmplat ceva? Eu sunt mereu în așteptarea ei, căci fără Vatra aș fi izolat de restul lumii. Cu ea m'am întreținut în clipe de desnădejde, la ea mi-am încălzit și alinat dorurile și durerile; o respect și voi sprijini-o până se va întoarce la locul ei originar, Vatra Neamului Românesc. Vatra este, după mine, expresia Românilor de pretutindeni; spune pe față adevărul, nu poticnește și nu cotidește. Am lăudat-o și aplaudat-o; la fel și pe viitor, dacă mă vă încălzi ca pân'acum și va urma cu perseverență drumul neamului și linia doctrinei legionare.

P.-Germania: Am așteptat, zadarnic, Vatra; constat, acum, că a murit, a murit prea de timpuriu. Eu am prevăzut această moarte și mi se pare că ți-am scris ceva în acest sens. Cred că articolul de pe Decembrie a fost lovitura de grație. Trebue să te consolezi, și noi toți trebue să ne consolăm: astea sunt timpurile, aceștia sunt oamenii.

D.-Italia: Și totuș, o destindere în viața legionară se observă; o libertate, de neînchipuit pe vremile lui Sima, care oprea cu străsnicie orice critică, abuzând de "disciplină" ca să nu-i iasă în vileag desmățul personal. Consiliul Conducător a promis o înțeleaptă democrație în Mișcare, și s'a ținut de vorbă. Așa's posibile discuțiile libere din Vatra, menite ca prin lămurirea noastră cât mai unitară și completă să ducă cu vremea la soluția potrivită. Atitudinea aceasta a membrilor Consiliului Conducător, care dovedește maturitate, e cu atât mai lăudabilă cu cât nici membrii lui n'au scăpat, pe ici pe colo, de piscături și reproșuri: cu asta s'au depășit pe sine, lăsând să treacă înainte folosul obștesc. Unde se pomenește asta în partidele ce se pretind democrate? Și totuș, toată lumea știe cât de roase sunt de putrigai. E scris se vede ca tot biata noastră Mișcare să dea lecție și de adevărată democrație, - de aristocratmică democrație, dacă se poate spune.

T.-Elveția: Dar faptul că prin activitatea Dv tindeți către un Ideal, nu vă satisface? Convingerea că VATRA e un îndreptar de viață viitoare într'o țară "ca soarele sfânt de pe cer", nu vă mulțumește îndeajuns? Eu știu prea bine, știu că VATRA este nu numai un loc de odihnă și binețe, ci și de răscolire, că de-aici pornesc gânduri mari, imbolduri adânci, care se împart și altora și cât mai multora - și drumul până la acești mulți e plin de piedici. Mie îmi sunt acestea cunoscute. Noi primim ceva, ceva ce-i este propriu doar VETREI: o căldură prietenoasă ca o alinare: nu cred că doar eu o găsesc.

N.-Franța: Mi-e dor de lanurile de grâu din țărișoara noastră. Și merg pe drumurile cu pod de lemn, pe potecile cunoscute din zăvoi, pe valea Robaei și a Vâlsanului și spre Brădet.. Sper că ne-om întoarce în Țara noastră într'o zi. Se vor întoarce și ploșnițele care, după ce ne-au adus răul, au fugit apoi în lume. Căci alta era viața dela noi și alta e pe-aici. Atunci, de vom mai trăi, îi vom lua cu mătura afară peste frontieră. Să se ducă învârtindu-se ca ciocârlia de unde vin. Să se sfârșească odată cu pleava și gunoiul care ne soseau din lumea'ntreagă!

Unde e un colțișor al lumii ca la Mușetești? unde? Peisaj minunat, liniște și pace, soare, adiere de vânt blând, oameni cu frica lui Dumnezeu, frăție.. Din acest trecut îmi iau curaj, cum iei forțe din izvorul cu apă ne'ncepută, cu apă vie, ca'n basmele noastre. Dar când îmi aduc aminte de generația sacrificată -pentru nimeni și nimic- la umilințele și foamea lor de dreptate, libertate, și de pâine, trebue să mă ferec, să trag zăvoarele la uși, obloanele la ferești, ca să nu dau cu barda'n Dumnezeu și cu pietre'n trecători.

G.-Italia: Suntem relativ sănătoși. Toți am devenit nervoși, fiindcă această moară: lagărul, influențează negativ asupra stării noastre sufletești. Cu emigrarea, deocamdată nimic. După câte desprind dela alții, suntem învinuiți de fascism și nazism. Mai așteptăm puțin; apoi, ne-om hotărî singuri soarta.

C.-Statele Unite: Pe-aici, aceeași somnolență. Mulți dintre ai noștri au dat de pământ cu naționalismul și s'au apucat de burghezie. E mai rentabil. Care să fie relația dintre cultură, intelectualitate, - și invertirea sufletului și a caracterului?.. Fenomenul acesta l-am observat la mulți dintre ei. Sau poate, datorită faptului că nu am ajuns și eu la gradul de intelectual, văd și judec lucrurile anapoda.

D.-Statele Unite: Trifa? E teribil de hochnäsig, cum spun germanii. Să-l vezi cum stă aciuat ca un copil răsfățat lângă "ambasadoarea" neamului, prințesa Ileana! Și să-l vezi cât de curajos e Trifuliță în spatele frontului, la mii de km de bubuitul tunului! Altădată îi bătea pe unguri cu pumnul, iar când a fost vorba de lupta din 1938, îi scăpărau picioruşele peste hotare eroului dela Târgul Mureș. Multe pramatii au ieșit la iveală și din Mișcare!

V.-Italia: Intre noi fie vorba: ce zici de "plăcinta" princiară (confecționată, cred, fără concursul Domniței, care pare a fi româncă dârză), expusă în mijlocul tejghelei palicarilor dela "Vocea libertății"? Se scuză, încă, c'a făcut-o cu întârziere.. Este adevărat că el, pentru binele dinastiei, năzuește să se ridice și să privească problemele românești, ca seriozitate, prin prizma bunicului său Carol I, dar îl trage în jos și mâzga lumei putrede, în care s'a simțit atât de bine fratele său Carol II. S'ar putea ca lingușirile in-

sistente grecești să-i fi înmuiat hotărîrea. Aceste lingușiri se observă în anumita presă și față de o publicație care trece ca fiind inspirată de Prinț. Sau s'ar putea să fie dispoziții dela locuri necunoscute și nebănuite de noi, care mană această lume spre"plaţintaria"grecească. Şi în acest caz va fi păcat nu pentru Români ci pentru simandicoșii cari se lasă mânați. Să sperăm că la Prinț va prevala tendința de înălțare.

M.-Franța: Am văzut revista"Carpații" și m'am minunat foarte. Din cele ce se aud pe-aici, cică eșecul d-lui Iasinschi dela 13 Ianuarie se datorește tocmai Vetrei. Că se zice că oarecine a tradus articolul din numărul pe Decembrie care se da la Spanioli, și Falanga s'a burzuluit rău. Şi cică la 13 Ianuarie dl Sima a organizat o serbare la Cruce, invitând și autoritățile spaniole. In acelaș timp, dl Iasinschi a organizat și dansul o serbare într'o sală din Madrid, invitând aceleași autorități-gazdă, - care au răspuns amândoruora afirmativ, cu condiția ca atât dl Iasinschi cât și dl Sima să ia parte unul la serbarea celuilalt. După ezitări și mișcări din coate, s'a acceptat propunerea-ordin, și iată-l nene pe dl Vasilică sorbind cu nesaț cuvintele ce curgeau gârlă din gura falangistului, care repunea pe Sima în funcția de șef al M. Legionare. Şi mai spune legenda că acelaș lucru s'a petrecut și la bădia Vasile acasă, unde dl Sima tot cu acelaș salut a fost primit de "Camarade Comandant al Mișcării Legionare"...

B.-Elveția: Azi m'am supărat rău. In"Ici Paris" am dat de începutul publicării cu tam-tamul obișnuit al Lupeascăi, "le nouvel grand roman d'amour du roi Carol et de la Reine sans couronne".. cu inventarea legendei unui "amour royal foudroyant", "coup de foudre", "plus que reine", etc. Ce va urma, e lesne de prevăzut: terfelirea curții regale: un fel de curte de operetă unde libertinajul, orgiile chiar, sunt la zi de zi; unde destrăbălarea și viciul se întind pe toată țara. Şi bine'nțeles că romanțioasa nu va omite regimul de"teroare" naționalist, etc.

Am decupat articolul și l-am trimis unor prieteni ca să-l înmâneze lui Sima să-și facă din partea mea un coif pentru neprevedere, pentru co-existența cu sanguinarul vicios Carol-Wolf, ne-regretat de nimeni, nici chiar de haita lui Tărtănească. Mă întreb de atâtea ori cu nedumerire: cum de s'a găsit un om să colaboreze cu cei ce au decapitat, cu mârșăvia dela Tâncăbești, dela Ciuc, dela Vaslui, dela R. Sărat, toată vlaga Națiunii? Cum?

Ați văzut ultima fotografie a lui Mihai, surâzând fericit alături de o despuiată Fleming, numai cu un bikini din panteră? Şi se mai găsesc unii inconștienți să strige"trăiască"! Se vede că așchia nu sare departe de copac.. N'avem țară, n'avem libertate, dar avem patru pretendenți la domnie, cari habar n'au de interesele vitale românești, dar ne fac de rîs și de ocară la străini.

M.-Italia: M'a impresionat vestea morții prof. Saru. A predat la școlile noastre secundare din Macedonia, înainte de a veni în Țară. Am aflat că a murit și Teodor Capidan, fost director al Liceului Comercial român din Salonic, profesor distins al Universității din Cluj și membru al Academiei Române. In materie filologică a fost un adevărat savant, a cărui faimă a trecut granițele țării. Se vede că după ocuparea țării a dus o viață retrasă, n'a vrut să-și prostituieze știința, cum fac Iordanii, Rosettii, etc. De aceea moartea lui a trecut neobservată. Nu este exclus să fi murit chiar în închisoare.

Pe lângă savant, deci, a fost și un om, ceeace se întâmplă rar la cărturarii noștri. Nu știu din ce cauză nici colegii lui din străinătate nu i-au cinstit memoria după moarte. Se vede că încă n'au aflat. Politicienii, cu serviciile lor de informații, desigur c'au aflat, dar presa lor, fiind condusă de iudeo-cațaoni, n'a avut interesul să evoace figura unui savant macedonean.

"Silică" iar își etalează lichelismul în"Vocea libertății"; de data asta însă e laconic ca un spartan. Se vede că i-a prins bine săpuneala Vetrei; nu l-a vindecat de tot, dar i-a tamponat diareea verbală..

"Vocea libertății"se dă rău la reprezentantul Paparaului la Atena, "fiindcă are curajul de a vorbi și de învățătura minorității grecești, menționând cele trei școli care funcționează în RPR". Palicarul însă tace chitic când e vorba de școlile și bisericile românești din Grecia, pe care guvernul din Atena le-a închis, confiscându-le toate bunurile și arhivele.

N.-Canada: Văd că LEGEA nu mai apare. La fel, LIBERTATEA. FAPTA văd că se prezintă bine, bine de tot. Mă bucur, că's tot luptători de-ai noștri. Voi din Europa ar fi bine să vă concentrați forțele în lupta de desrobire, să nu vă pierdeți timpul cu amestecul în treburile Românilor americani.. Odată și pentru totdeauna ar fi cazul să încetați cu barfa contra Episcopului nostru ivrit și ales de Congresul sfintei noastre episcopii.. De veți proceda tot așa mai departe, să nu vă mire faptul că veți fi boicotat de noi toți, sincerii sprijinitori ai"Vetrei", ce o prețuim mult de tot în acțiunea de purificare a exilului, dusă cu multă râvnă românească, și ca purtătoare de steag legionar ce s'a dovedit a fi.

P.-Noua Zelandă: Evenimentele din ultima vreme m'au ținut într'o stare foarte încordată; mai ales revoluția din Ungaria. Drept să vă spun, eu nu m'am așteptat la atâta vitejie din partea ungurilor. Luptele lor dârze și fanatice au uimit și emoționat întreaga lume, liberă și neliberă, cred. Pentru prima dată în viață când am ajuns să-i admir și stimez, ca luptător anticomunist, însă renumele ce și-au făcut mă îngrijorează ca român pe viitor. Să sperăm că, acum, vor înțelege cu adevărat ce înseamnă subjugare și că ce nu le-a plăcut și nu le place, nu vor aplica la alții.

F.- Australia: Vatra şi-a păstrat linia de conduită, adică de a lovi în dreapta şi'n stânga, fără menajamente. Faţă de putregaiurile exilului românesc, rămâne neputincioasă politeţa. Chiar dacă Vatra m'ar ataca, admiţând că nu întrebuinţează metode simiste, n'aş avea dreptul să mă supăr. Imi imaginez, după puţinătatea numerelor apărute, că întâmpini dificultăţi financiare. Săptămâna trecută ţi-am expediat 2 lire sterline.

T.-Australia: Eu înţeleg lupta şi munca ce-o depuneţi pentru ţinerea trează a conştiinţei naţionaliste române şi consider necesar un bloc naţionalist, dar în exil e foarte greu de a mai creia sau forma ceva, după atâţia ani de răspândire şi sărăcie pe la uşi străine. Pe unii vechi luptători, nu te mai poţi baza. O parte din ei se luptă cu greutăţile, căci, aşteptând an de an cu speranţa că se va începe ceva, să se întoarcă în ţară, exilaţii încep să se trezească c'au îmbătrânit aşteptând degeaba şi nu au nimic format pentru viitor. Ca atare, fiecare caută să se intereseze de el însuş, să aibă ceva când nu va mai putea munci. Alţi naţionalişti s'au pierdut din cauza bisericuţelor din exil.

Sunt convins de acord cu articolul Dv "Consideraţii necesare" din Vatra nr 60. Aceleaşi păreri le-am comunicat şi eu celor dela Consiliul Mişcării. Ar fi bine să atragem pe prietenii legionarilor şi pe toţi luptătorii anticomunişti; presa noastră să vorbească mai mult de patrie decât de culoarea verde sau de "noi, legionarii": aşa, s'ar înlesni formarea unui bloc..

E.-Spania: Dacă pe plan general sunt perspective favorabile, pe planul nostru intern există o mare confuzie, care poate să le compromită dacă nu ieşim repede din ea. Noi vom face toate sforţările, cum şi cu cine vom putea.

E uimitor cum tocmai în clipele acestea, în care se joacă soarta popoarelor, emigraţiile, cu excepţia unor puţine elemente, sunt mai dezorientate ca oricând. Trebue o concentrare pe obiectivul esenţial: lupta de eliberare a Romaniei. Restul, trebue subordonat acestui obiectiv. Cine poate fi folositor acestui obiectiv în cadrul unor condiţii de decenţă şi bună credinţă, trebue încurajat şi chemat la cooperare. Noi, ca legionari, trebue să ne gândim şi să interpretăm cât mai exact ce-ar face în împrejurările de acum Corneliu Codreanu. Şi, în circumstanţe mult mai puţin hotărîtoare, n'a simţit el nevoia unei cooperări cu oameni politici ca Vaida şi Maniu, al căror guvern persecutase şi chiar dizolvase Mişcarea? Azi, când ne-am pierdut ţara, ar mai sta pe gânduri să cheme în ajutor oameni care pot fi eficaci în lupta de eliberare? Această unitate s'a realizat de mult în ţară: putem asista cu indiferenţă la separaţia de conduită între legionarii din ţară şi cei din exil?

P.-Italia: Cred că din toţi politicienii din exil, Gafencu era cel mai corect şi mai cu prestanţă. Păcat însă că n'a avut suficient curaj moral. Am aflat că el, în calitate de membru în guvern, a făcut totul, implorând pe Carol II Sceleratul să nu facă masacrele din lagărele legionare. Il cunoştea şi aprecia pe ing. Clime, cu care făcuse războiul. Bestia însă nu l-a ascultat, şi crima împotriva umanităţii s'a produs. Jidanii au sărbătorit şi de data aceasta evenimentul. Gafencu însă n'a avut curajul moral să-şi dea demisia.

Dar, şi cu această lipsă, se vede superioritatea lui morală şi corectitudinea sufletească în contrast cu un Petrescu Comnen, care, după ce în calitate de ministru de externe a instigat la moartea Căpitanului, acum încearcă, cu săgeţi bizantine otrăvite de insinuări, să-l omoare şi moraliceşte.

D.-Argentina: Pe d-l Iasinschi l-a supărat mai ales comparaţia cu VATRA, prin care recunoşteam că aceasta din urmă e citită de toată lumea, pe când LIBERTATEA nu.. Din parte-mi urez viaţă lungă Vetrei -şi, natural, directorului ei, că nu-i iartă în special pe proşti. Campania e nimerită, căci, în adevăr, mare calamitate e pentru noi cuibărirea prostiei în Mişcare. Dela această prostie, de care ne sfătuia Căpitanul să ne ferim, ni se trag multe neajunsuri. E nevoie de Vatra: chiar de n'ar exista, ar trebui inventată. Ea are numai doi duşmani: din lăuntru, neastâmpărul (nu pretind corsetul disciplinei rigide); iar din afară, prostia.. Deocamdată e citită şi căutată.

DORINŢA de Octavian Goga

Departe-aş vrea de-aici să vii
In alte lumi senine
In dimineaţa de Florii
Să mă cunun cu tine.

Să ne-aşezăm în sat la noi,
S'avem în deal o casă,
Să fiu cel mai cuminte'n sat
Şi tu cea mai frumoasă.

Să vie şi mama la noi,
Că-i necăjită tare,
Să aibă tihnă-un an, ori doi,
Ori cât pământ mai are.

Acolo să trăim în munţi
De cât trai avem parte.
Sătenii seara să-i adun
Şi să le spun din carte:

Că sunt din neam împărătesc
Din ţară'ndepărtată,
Că tot pământul rotogol
Era al lor odată...

Şi că azi oamenii'nvăţaţi
Aşteaptă să se nască
Un tânăr crai, coborîtor
Din legea românească.

Copiii noştri să-i înveţi
Tu: "Crezul... Născătoarea"...
S'ajung să-i văd cântând pe toţi,
In strană, sărbătoarea.

Atuncea, împăcat cu rostul
Acestei lumi deşerte,
Să mor, să-mi zică satu'ntreg
Un: Dumnezeu să-l ierte!

Iar popii nostru'ntâmplător
Vreun oaspe-atunci să-i vie:
- Pe cine'ngropi, părinte, azi?
- Pe-un om de omenie!...

S E M N A L Ă R I

* "FAPTA",Madrid,I,8-10,Ian.1957.- Partea leului,în acest număr din revista cu titlu parcă dinadins contrapus"Legii" dela München,îi revine dlui Horia Stamatu,care într'un editorial revendică,pe bună dreptate,față de teoriile occidentale(marxistă,liberală,naturalistă) și față de"jovială" practică americană,superioritatea trăirii cristice a legionarismului: "singura vedere justă.. a existat în România tineretului dintre cele două războaie mondiale.Doar acolo s'a vorbit despre,s'a luptat pentru și chiar s'a realizat în excepție un om nou ca om creștin.A fost singurul loc în lume,unde,în afara instituțiilor și fără agresivitate sectară,s'a spus lămurit: omul nou va fi creștin,sau nu va mai fi om.Aceasta e o contribuție romanească esențială la orice viitoare practică a vieții de comunitate".

Tot d-l Stamatu,comentând pe larg,cu vederi deschise,antologia ultimă a dlui Vintilă Horia,are prilejul să scrie câteva lucruri esențiale despre poezia romanească,dela începuturi pană astăzi,dar mai ales referitor la cea dintre cele două războaie mondiale.De acord suntem și noi cu separația dintre conformism(tradiționalism,repetiție,pseudomorfoză,semănătorism-naturalism) și libertate(purism,modernism),cu predilecție pentru al doilea termen al binomului,deși arta depășește formula; și o poezie"patriotică",dacă e poezie,valorează cât o poezie"cu prezență la zi în actualitate".Insă între poziția dlui Șeicaru,pe care autorul îl masacrează într'o violentă caricatură,fără să-l numească("parpanghel în carne și oase,decorat mai ales cu vânătăile multor picioare primite în părțile cărora dispariția României le-a dat cuvântul"),și care ar voi ca poezia noastră să rămână la faza Vasile Militaru,- și poziția avangardei(se poate vorbi de o.. "avangardă de fier" în cultura exilului!),care refuză orice contaminare a contingentului romanesc cu universalitatea limbajului liric,există o soluție mijlocie,singura valabilă,după părerea noastră: aici o pomenim numai,în câteva cuvinte,dar altundeva am examinat-o pe larg.Dacă voim să participăm într'adevăr,pe plan major,cu"vitalitatea neamului nostru"(expresia e a dlui Stamatu) și nu cu vitalitatea câtorva talente,care s'au născut întâmplător în România,la concertul culturii mondiale sau măcar europene,nu avem a părăsi contactul cu pământul nostru și a ne abandona unei poezii aeriene,fără rădăcini -fiindcă de poezie este vorba-: cu atât mai puțin într'o situație tragică ca cea de astăzi,când toate energiile creatoare ar trebui mobilizate într'o singură direcție.Și nouă ne place,iată,teatrul dlui Eugen Ionescu,de care dl Stamatu vorbește elogiativ: dar n'am văzut în toată critica Occidentului o remarcă,din care să rezulte,pe lângă aprecierea pozitivă a dramaturgului,o apreciere a neamului căruia dramaturgul îi aparține.Toată substanța romanească dintr'o comedie ca"La cantatrice chauve",capodopera d-lui Ionescu,se reduce,dacă nu ne'nșelăm,la o butadă,în care-i vorba de un iaurt fabricat la București! Un dirijor roman,pe care l-am solicitat odată să vâre în program o bucată de muzică romanească(se înțelege,nu"Mai leliță'n deal la vie",ci o bucată la nivelul lui,înalt,de celebritate mondială),ne-a replicat,oarecum în glumă,că tot ce poate face,astăzi,pentru Romania,e să-și păstreze terminația,vădit romanească,a numelui! Că dl Stamatu înțelege bine problema,pe care o atingem abia,o dovedesc randurile judicioase,pe care dsa le consacră poeziilor semnate Haiduc în ediția specială a"Caetelor de dor" dela Paris: voce autentică a Rezistenței din țară și poet valabil,una și alta în acelaș timp.

Chestiunea credem,deci,că se poate reduce la acești termeni: o putință de afirmare a culturii romanești pe plan european(lucru indispensabil astăzi,dar necesar oricând) nu există decât prin universalizarea,în limbaj sau formă,a unei materii romanești(de folclor,mai ales,pe care și autorul vedem că-l apreciază la justa valoare),trecută firește prin,și transfigurată de sufletul poetului,al pictorului,al compozitorului,etc.Contesa de Noailles,o Brâncoveancă,e o poetă franceză de mare relief: dar ea nu înseamnă nici de fel o afirmare a culturii noastre,romanești,în Occident; înseamnă pur și simplu o afirmare a propriului talent,făcând abstracție de originea ei romanească.-

D-l Mihai Fotin Enescu,celălalt dioscur al revistei,confirmă virtuțile de comentator politic dintre cei mai lucizi și acuți ai noștri.Analiza motivelor,pentru care"blocul comunist,ulcerat de profunde vicii de structură și incomparabil mai slab ca potențial,isbutește să atingă țeluri pe plan extern altfel cu neputință de atins,dacă Puterile occidentale("demisionare" prin excelență)ar arăta hotărîrea de a prelua riscuri",este exemplară.Tot dl Enescu reia o serie de aniversări din 1956,pentru a reinterpreta fapte din trecut(congresul din Paris de acum un veac și detronarea lui Cuza Vodă) și a arunca punți către present.Și ne bucură că tocmai d-sa,legat îndeaproape de cel mai Roman dintre Hohenzollerni,Prințul Nicolae,scrie că"detronarea lui Cuza este încă unul din acele triste epizoade din istoria noastră,în care suprastructura plătește cu ingratitudine iresponsabilă opera marilor căpitani și bărbați de Stat".Cât privește ziua de azi,autorul e de părere că trebue constituit,în exil,un"Consiliu de acțiune",poate chiar"revoluționar",cum au făcut Ungurii: care,cum se știe,n'au acceptat să contamineze,în sânul acelui organism,rezistența eroică din țară cu rezistența comodă,dela Washington,a diferitilor visoianu sau augustin popa maghiari!

Mai colaborează: Vintilă Horia,Corneliu Stoian,Ion Vasile,Radu Negoescu - toți cu contribuții demne.-

* N.P.Comnen,"O primă experiență comunistă în Ungaria",Madrid,1957.- Sunt extrem de prețioase,trebuie s'o recunoaștem,aceste"amintiri și documente inedite",pe care fostul ministru de externe le publică în colecția revistei"Destin" a dlui Uscătescu.Din ele se vede nu numai că istoria se repetă,dar că nu e deloc"magistra vitae",cel puțin pentru pătura conducătoare a României dintre cele două războaie mondiale.Fiindcă dacă e adevărat -și mărturia directă și personală a dlui Comnen,care a avut un rol de prim plan în acele evenimente,este proba cea mai sigură că așa s'au petrecut lucrurile- că în 1919"aliații firești",întruniți în Consiliul Suprem dela Paris,au făcut tot ce le era cu putință pentru a facilita nefasta operă a ticălosului aventurier ovrei Bela Kuhn și a-i împiedica pe Români și pe Cehoslovaci să reacționeze și să taie posibilitatea formării unui front comun sovieto-ungar; dacă același "Consiliu suprem,în loc să ia imediat măsurile profilactice ce se impuneau împotriva flagelului comunist,care amenința Europa,acum,în chiar inima ei,.. găsi de cuviință să trimită la Budapesta pe gen.sud-african Smuts pentru a lua contact cu Bela Kuhn și a căuta să-l înduplece a accepta o formulă de înțelegere"; dacă e adevărat că Wilson,Lloyd George și Clemenceau erau nu numai lipsiți de pregătire,dar imbecili,ori intoleranți și agresivi,și au avut o purtare infamă față de delegații români,stârnind protestele energice ale lui Brătianu,pe care l-au silit să refuze semnarea tratatelor de pace,lăsând pe alții,"cu coloana vertebrală mai flexibilă",s-o facă("Am înghițit atâția șerpi dela sosirea noastră la Paris,am fost tratați nu ca aliați,ci ca inamici,am suferit jigniri de demnitate națională,pe care de un veac țara noastră nu le mai cunoscuse"); dacă scopul aliaților era "de a încătușa cu orice preț micile Puteri din punct de vedere politic și economic",și"oamenii de afaceri internaționale încercau,în schimbul recunoașterii drepturilor noastre,să ne smulgă mănoase concesiuni economice și financiare,și în special un adevărat monopol asupra petrolului nostru",iar la Budapesta reprezentanții guvernelor aliate -între cari ovreiul francez Olivier de Gerde-Garder- făceau afaceri spurcate cu Bela Kuhn,care-i cumpăra cu bijuterii furate din casele boerilor maghiari,- dacă toate astea sunt,cum sunt,adevărate,am vrea să-l întrebăm pe dl Comnen: fost-a înțeleaptă și"națională" politica noastră de externe în perioada dintre cele două războaie? Titulescu n'a fost oare un dement,căciulindu-se la Englezi și la Francezi,menajând Rusia sovietică? și,dimpotrivă,nu a dat dovadă de mult mai multă clarviziune tineretul nostru naționalist,când,față de incapacitatea organică a"aliaților firești" de a se opune imperialismului comunist,cu care cochetau,a ales cealaltă cale,a alianței cu singurele Puteri în măsură să respingă imperialismul muscălesc din Europa? Cum justifică acum,după aceste juste constatări,d-l Comnen asasinarea lui Corneliu Codreanu și prigonirea singurei Mișcări de serioasă rezistență anticomunistă,de către guvernul"român" din care și d-sa făcea parte?

Acest volumaș -în care mai vedem cum aliații ne-au forțat să intrăm în primul război înainte de vreme,și pe urmă au dat dispoziții presei să se vorbească tot mai puțin de sacrificiul României,- și că Ovreii ne-au făcut o campanie ostilă,la încheierea tratatului de pace,pe motivul unei"presupuse intoleranțe religioase a poporului nostru",- e condamnarea cea mai severă a funestei politici titulesciene.Scena caraghioasă a lui Lloyd George și Clemenceau,care,la Quai d'Orsay,căutau deabușilea,pe o hartă mare,întinsă pe parchet,Danzigul,nu-i întrecută decât de scena cu Horia Sima,care,în ajunul ultimului război,făcea politică înaltă,tot deabușilea,prin cotețele din Banatul jugoslav...

In"cuvântul introductiv",autorul observă apoi,fără să încerce să ascundă realitatea după deget,că și astăzi conducătorii din Apus dau dovadă de o "stupidă indulgență față de criminalii comuniști și uneltele lor"; iar înțelegerea dintre"aliații firești" și Ruși la Yalta,Teheran,Moscova și Potsdam este"cea mai mare crimă cunoscută în istorie",- Faptul că mărturiile și părerile din această cărțulie sunt rezumate,la sfârșit,în franțuzește,o face și mai prețioasă.-

* CALENDARUL BISERICII CATOLICE ROMANE DIN STATELE UNITE,1957.- Ca s'o luăm pe rând cu feluritul material al acestui almanah,trebue să spunem,dintru început,că ne plac"Vorbele din bătrâni" pentru fiecare lună: "De se arată multe gâște sălbatice,și iepuri se apropie de sat,va fi iarnă grea", găsim,de pildă,la luna Decembrie.Ziua de 23 August este însemnată numai fiindcă"se întroptește sărbătoarea Adormirii P.F.Maria": de rușinoasa capitulare,nicio vorbă.Urmează obișnuitele informații cu privire la parohiile din U.S.A.: cea mai veche e"Sf.Elena" din Cleveland,înființată în 1905,dar care are acum ghinionul să fie deservită de părintele Todericiu,cel cu puțin românestile insulte la adresa generalului Rădescu,defunct.Despre parohia din Farrell,în Pennsylvania,se spune că numără vreo 35 de familii și 30 de... "singuratici"! (burlacii nu sunt totdeauna singuratici: se mai consolează uneori..).- Intr'un articol,în care susține pe bună dreptate că între"încrederea în om și credința în Dumnezeu" nu există incompatibilitate,părintele Gherman o ia razna la un moment dat,opinând că"marxismul voiește să întreprindă o operă de liberare a omului" și,exaltând mândria efortului ome-

nesc,anexând progresul ştiinţific,încorporând în raţionalismul său tot e-
fortul intelectual,denunţând("de altfel just")mizeria muncitorilor,"dă o
viziune totală lumii şi un sens istoriei".De unde se vede că autorul,pe ca-
re l-am lăudat în numărul trecut al"Vetrei" pentru o carte preţioasă,din
marxism nu a priceput o iotă. Păr.Ion Filip reia,rezumativ,tema Papei Pius
IX şi Românii; păr.Gh.Rusu,în englezeşte,face un scurt istoric al bisericii
române transilvănene înainte de 1700; mons.Aloisiu Tăutu scrie pe larg des-
pre"Şcolile din Beiuş",ilustrând frumoasele figuri ale episcopilor ardeleni
Samuil Vulcan,Mihail Pavel,Vasile Erdeli(despre al doilea,bărbatul de Stat
ungur Koloman Tisza scria că"vlădica valah din Beius face mai multă Daco-
Românie decât întreg Comitetul Naţional Român laolaltă" -şi mons.Tăutu,re-
producându-i cuvintele,are grijă,cu o paranteză,să specifice că e vorba de
Comitetul Naţional"de atunci"; că cel de astăzi nu plăteşte nici o ceapă
degerată!); I.F.,exagerând vădit"contribuţia Bisericii unite la emanciparea
ortodocşilor din Ardeal şi Banat",comite,cu protecţia iniţialelor,o serie de
inexactităţi("ortodoxismul a fost mereu un pericol pentru naţia română") şi
nu pierde ocazia de a spune câteva lucruri false despre marele Şaguna.

Almanahul mai aduce informaţii cu privire la călduroasa primire ce i
s'a făcut în St.Unite maestrului Aron Cotruş,invitat de onoare la Congresul
Uniunii şi Ligii Societăţilor Româneşti.Cuvântul poetului la banchetul dat
în cinstea-i,în Oct.trecut la Cleveland,de Asoc.Românilor Catolici din Ame-
rica(ARCA),trebuie reţinut pentru profesiunea de credinţă,şi artistică,pe
care o cuprinde,subliniind,de pildă,"cutremurătoarea răspundere faţă de se-
menii săi,faţă de neamul din care face parte şi faţă de Dumnezeu,mai ales
în timpuri apocaliptice,ca acesta,în care ne-a fost dat să trăim"; ori măr-
turisind frumos: "Am trăit în neam şi pentru neam: sărac ca el,hulit ca el,
prigonit ca el.M'au bătut toate ploile,m'au muşcat toate vânturile,m'au o-
prit în drum toate ostenelile,am mâncat din pita grumbă a tuturor amărăciu-
nilor şi ca un câne al neamului am veghiat cu uităturile în zare pe frunta-
riile tuturor primejdiilor".Ne-ar părea rău,însă,ca tocmai această privire
peste zări să-i fi prilejuit maestrului Cotruş întâlnirea nefastă cu Sima
Iliuţă,care,cum e notoriu,numai aşa se uită...

Dulcis in fundo,îl regăsim în acest Almanah pe păr.Tailliez-Retezatu,
care,cu pretextul unui eseu despre"Sf.Petru Varhovnicul Apostolilor",pe mar-
ginea unui colind publicat în"Romania" dela Roma,spune,în stilul său neo-
bişnuit,de toate: teologie,folclor,puţină politică,pişcături pe ici pe colo
(printre victimele unor răutăţi nerăutăcioase: Prinţesa Ileana,pentru arti-
colul din"Solia"; dl Amzăr,"Îndreptarul","Patria" cu un citat latin anapoda,
etc.),glume şi amintiri,istorie,filologie: într'un cuvânt,un amestec sa-
vant,şi plăcut la citire,de ştiinţă,religie,humor.- Deasemeni,păr.Bonaven-
tura Morariu vorbeşte de rodnica activitate desfăşurată din 1929 în 1940 de
către câţiva franciscani conventuali,care,la solicitarea episcopului Fren-
ţiu,au îmbrăţişat ritul oriental,transferându-se din Moldova în eparhia
Oradiei.- Almanahul se încheie cu câteva pagini,bine asortate,de"învăţătură
şi petrecere": texte populare mai ales,curiozităţi,glume,ghicitori,anecdote
cu tâlc,etc. Iată un"răspuns potrivit": Preotul în şcoală,la ora de cate-
heză: Ce credeţi,copii,pentru ce s'a arătat Domnul Nostru Iisus Hristos,du-
pă Înviere,mai întâi femeilor? O copilă,ridicând degetul: De aceea,ca să se
răspândească vestea învierii cât mai iute...

Adrian Popa

STAMPE

Mittente:
V A T R A
Via C.Morin, 6.-
R O M A

Riduz. 50% riferim. Art.36
convenz.Post.parigr. 3 e 4